

Ministerul Educației

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu
Camelia Coman

Muzică și mișcare

Clasa a III-a

3

Acest manual școlar este proprietatea Ministerului Educației.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară pentru disciplina *Muzică și mișcare. Clasa a III-a*, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5003/02.12.2014.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu
Camelia Coman

Muzică și mișcare

Clasa a III-a

3

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 4 200/07.07.2021.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar 2021 – 2022.

Inspectoratul Școlar

Școala/Colegiul/Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: *nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.*

• Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.

• Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Referenți:

Conf. univ. dr. Iulian Bogdan Vodă, Universitatea Națională de Muzică din București

Prof. gr. I Elisabeta Orza, Școala gimnazială „Geo Bogza”, București

Redactor-șef: Roxana Jeler

Redactor: Alina Ioan

Corector: Theodor Zamfir

Tehnoredactori: Vasile Ardeleanu, Monica Manolache, Florin Paraschiv, Crenguța Rontea

Ilustrator: Boglár Balázs

Copertă: Alexandru Daș, Anca Chiriță

Credite foto: Dreamstime, Shutterstock, p. 36: Ansamblul folcloric Hațegana, prin amabilitatea domnului Vasile Enea

Înregistrări și procesare sunet: ML Systems Consulting

Activități digitate interactive și platformă e-learning: Infomedia Pro, website: www.infomediapro.ro

Interpretare cântece: Mirela Matei

Credite video: Dreamstime, Shutterstock, p. 36: Ansamblul folcloric Hațegana, prin amabilitatea domnului Vasile Enea

ISBN 978-606-076-344-4

Pentru comenzi vă puteți adresa Departamentului Difuzare

C.P. 12, O.P. 63, cod 014880, sector 1, București

Telefoane: 021.796.73.83, 021.796.73.80

Fax: 021.369.31.99

www.art-educational.ro

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Art Klett.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, mecanic, fotocopiare, înregistrare sau altfel), fără acordul prealabil scris al Editurii Art Klett.

© Editura Art Klett SRL, 2022

Argument

Copile drag,

Bine ai venit în lumea muzicii!

Vom pătrunde împreună în lumea magică a sunetelor, a ritmului, a mișcării și a buneii dispoziții.

Vei învăța să cânti corect și frumos cântece cu tematică diversă, mai ritmate sau mai lente, și te vei acompania folosind jucării și instrumente muzicale.

Ne vom juca împreună, îmbinând cunoștințele muzicale cu cele de la alte discipline.

Vei descoperi creațiile unor cunoscuți și apreciați compozitori și vei afla informații despre viața acestora.

Lasă-te purtat de fantezie pe aripile muzicii!

Înainte de a porni la drum...

Pe parcursul călătoriei tale muzicale, vei avea nevoie de un PORTOFOLIU.

CE este un portofoliu?

- O mapă în care vei aduna lucrările indicate în cadrul rubricii cu același nume (fișe de observare/ de audiere, desene, jocuri ș.a.)

CÂND vei face?

- Oră de oră, pe parcursul întregului an școlar.

CUM vei face?

- Vei realiza și vei aduna materialele indicate de învățător, pe cele solicitate la rubrica PORTOFOLIU sau pe cele rezultate de la alte activități desfășurate la orele de muzică și mișcare, pe care le consideri valoroase.

CU CE SCOP vei face?

- Vei îmbina utilul cu plăcutul, urmărind cum progresezi sau ce anume ar trebui să aprofundezi sau să repeți.

VEI REUȘI dacă...

- vei lucra cu interes, folosindu-ți creativitatea;
- vei realiza toate materialele, respectând termenele;
- vei prezenta produsul pentru evaluare, într-un mod original.

CE materiale vei folosi?

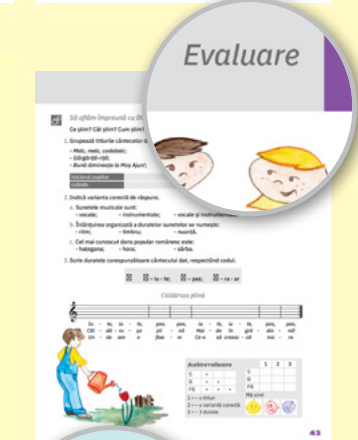
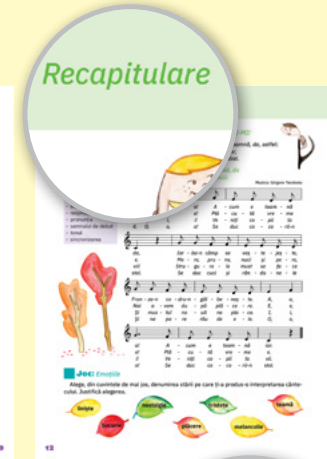
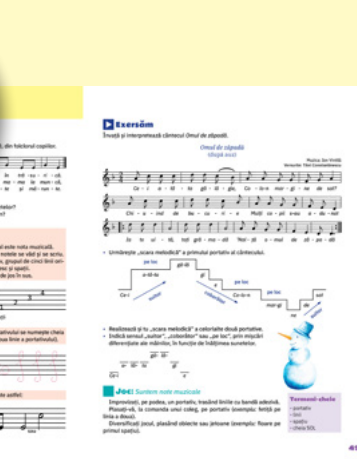
- o mapă sau un dosar;
- foarfecă, lipici, perforator, creioane colorate/carioci;
- coli albe de hârtie, hârtie glasă/hârtie carton colorat ș.a.

Prezentarea manualului

Manualul este structurat în **cinci** unități de învățare, ce prezintă, într-un mod atrăgător și prietenos, conținuturile celor **patru** domenii prevăzute în programa școlară: cântare vocală, cântare instrumentală, mișcarea pe muzică, elemente de limbaj muzical.

O **unitate de învățare** cuprinde mai multe **lecții de predare**, o **lecție de recapitulare**, o lecție de evaluare și, la final, o **audiție muzicală** însoțită de informații biografice despre un compozitor cunoscut și îndrăgit, completată cu activități de dezvoltare.

Instrucțiuni de utilizare a manualului

Manualul cuprinde:
varianta tipărită

+
varianta digitală similară cu cea tipărită, având în plus peste 70 de AMII, activități multimedia interactive de învățare, cu rolul de a spori valoarea cognitivă

Activitățile multimedia interactive de învățare sunt de trei feluri și sunt simbolizate pe parcursul manualului astfel:

- AMII static, de ascultare activă și de observare dirijată a unei imagini semnificative
- Activitate animată, filmuleț sau scurtă animație
- Activitate interactivă, de tip exercițiu sau joc, în urma căreia elevul are feedback imediat

În debutul versiunii digitale a manualului, sunt prezente instrucțiuni detaliate cu privire la structura meniului și la modul de navigare.

Lecția de predare-învățare cuprinde o serie de rubrici care se completează reciproc, asigurând logica didactică a disciplinei și oferind o viziune integrată asupra temelor abordate.

<p>Știm</p> <p>Actualizează noțiunile achiziționate anterior.</p>	<p>Descoperim</p> <p>Dirijează învățarea prin descoperire pe baza observării/asculțării/problematizării.</p>	<p>Exerciții de respirație/ritmice/de intonație</p> <p>Pregătesc cântarea vocală.</p>	<p>Joc</p> <p>Asigură învățarea prin elemente ludice, realizând corelații cu alte discipline.</p>
<p>Reținem</p> <p>Prezintă noile conținuturi.</p>	<p>Exersăm</p> <p>Presupune cântarea vocală și aplicarea conținuturilor în alte contexte de învățare.</p>	<p>Portofoliu</p> <p>Solicită aprofundarea cunoștințelor într-un mod creativ, original.</p>	<p>Termeni-cheie</p> <p>Sintetizează conținuturile prezentate.</p>
<p>Știi că...?</p> <p>Prezintă curiozități sau informații interesante, suplimentare, din lumea muzicii.</p>	<p>Audiție</p> <p>Orientează activitatea de explorare a creațiilor muzicale.</p>	<p>Activitate transdisciplinară</p> <p>Propune teme plăcute, relaxante, prin aplicarea cunoștințelor de la alte discipline.</p>	<p>Pot mai mult</p> <p>Spoarește gradul de cunoaștere prin diversitatea sarcinilor de lucru.</p>

Metodele complementare de evaluare utilizate sunt: portofoliul, proiectul, observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor (liste de control, fișe de observare, scări de apreciere), autoevaluarea, investigația.

The collage displays various educational resources:

- Project: Jucării muzicale**: A circular graphic with instructions for a musical toy project, including steps like 'CE VOM FACE?' and 'DE CE VOM FACE?'.
- FIȘĂ DE OBSERVARE**: A structured observation sheet for a singing performance, listing criteria such as 'textul piesei', 'ritmul', and 'intonarea'.
- Worksheet 1.2**: A page titled 'Cântare vocală individuală, în grup și/tau în colectiv' featuring musical notation and exercises.
- Investigație**: A circular graphic titled 'Știm de la orele de limba română?' and 'Muzicienii spun că o poveste transmite idei/stări cu ajutorul sunetelor și al melodiei.'.
- Autoevaluare**: A section with a checklist for self-evaluation, including 'Am avut o poziție corectă', 'Am intonat corect sunetele', and 'Am pronunțat clar, expresiv'.

Cuprins

Competențe generale și specifice

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

- 1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe
- 1.2. Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audiția unor fragmente muzicale
- 1.3. Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

- 2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, cu asocierea unor elemente de mișcare și a acompaniamentului instrumental
- 2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup

- 3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale
- 3.2. Exprimarea prin mișcări corporale a unor lucrări/ fragmente muzicale

Unitatea 1. Ne place să cântăm! Cântarea vocală

1. Deprinderi specifice de cânt	8
2. Cântare vocală individuală, în grup și/sau în colectiv	10
Recapitulare	12
Evaluare	13
Audiție – Antonio Vivaldi	14

Unitatea 2. Noi suntem muzicanți! Cântarea instrumentală

1. Percuție corporală și instrumentală	16
2. Jucării muzicale	18
3. Cântarea cu acompaniament	20
Recapitulare	22
Evaluare	23
Audiție – Serghei Prokofiev	24

Unitatea 3. Cântăm și dansăm. Elemente de limbaj muzical

1. Sunetul. Timbrul vocal. Timbrul instrumental	26
2. Ritmul. Durata sunetelor muzicale	28
3. Mișcare pe muzică	30
4. Nuanțe muzicale	32
5. Dansurile populare	34
6. Folclorul copiilor	38
7. Colindele	40
Recapitulare	42
Evaluare	43
Audiție – Dumitru Georgescu Kiriac	44

Unitatea 4. Înșirăm mărgăritare. Elemente de limbaj muzical

1. Înălțimea sunetelor muzicale. Melodia	46
2. Portativul. Cheia Sol	48
3. Sunetul și nota Sol	50
4. Sunetul și nota Mi	52
5. Sunetul și nota La	54
6. Sunetul și nota Do ₁	56
7. Sunetul și nota Do ₂	58
8. Sunetul și nota Re	60
9. Sunetul și nota Fa	62
10. Sunetul și nota Si	64
11. Legătura dintre text și melodie. Strofa și refrenul	66
Recapitulare	68
Evaluare	69
Audiție – Ludwig van Beethoven	70

Unitatea 5. Încă un pas... spre final!

Recapitulare finală	72
Evaluare finală	75
Autoevaluarea portofoliului	76
Repertoriu de cântece	77
Dicționar	80

Unitatea

1

Ne place să cântăm! Cântarea vocală

Împreună cu DO-RE-LA și cu SI-MI vom învăța despre:

1. *Deprinderi specifice de cânt*
2. *Cântare vocală individuală, în grup și/sau în colectiv*

Recapitulare

Evaluare

Audiție

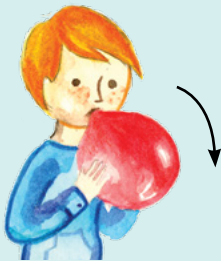
Știm

Interpretarea cântecelor cu ajutorul vocii se numește **cântare vocală**.

Execută acțiunile împreună cu noi.

Joc: Repetă după mine

Joc: Cine face așa?

Vu - u!

Ti - ti - ti!

• Dă și tu alte exemple.

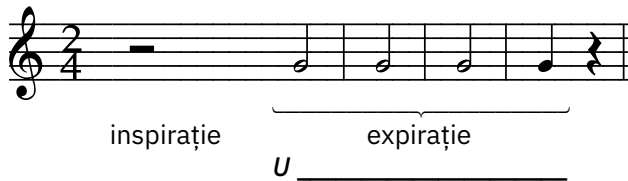
Descoperim

- Numește acțiunile realizate de băiat.
- Exersează și tu etapele respirației.

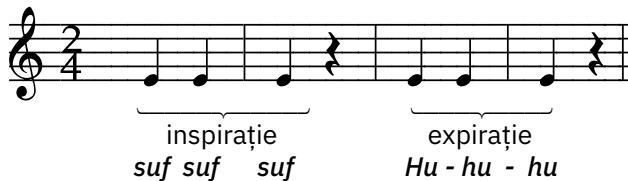
Exerciții de respirație

Emite clar și corect sunetele.

Trenul

Inspirăm și expirăm sacadat.

Exerciții de emisie

Observăm

Ascultă interpretarea cântecului de mai jos, realizată de învățător. Observă:

- poziția corpului în timpul interpretării;
- modul de emisie și de pronunție a sunetelor;
- realizarea respirației.

Formulează câte o întrebare referitoare la felul în care trebuie să cânti.

CUM?
CE? CARE?
CÂND? DE CE?

Exersăm

Noul an de școală (după auz)

Muzica: I. Potolea

Frun - ze ru - gi - nii Cad pe că - rări, Trec în zbor co - cori spre al - te zări!
Clo - po - țe - lul drag Su - nă vo - ios Și ne - aș - teap - tă - n prag pri - e - te - nos,
Și - n poar - ta ca - sei iar a bă - tut toam - na cea do - moa - lă,
Glo - bul te - res - tru e - mo - țio - nat „Bun ve - nit“ ne spu - ne,
Ves - te să de - ie c - a în - ce - put no - ul an de școa - lă.
Iar ca - ta - lo - gul nou ne - a u - rat nu - mai no - te bu - ne.

- Învăță și tu cântecul, așteptând semnalul învățătorului și preluând tonul.
- Sincronizează-te cu colegii.

Reținem

Pentru a cânta frumos, trebuie:

- să respir corect, conștient și controlat, trecând prin cele două etape: inspirație (când tragi aer în plămâni) și expirație (când elimini aer din plămâni);
- să adopt o poziție corectă, cu spatele drept și capul îndreptat spre înainte;
- să emit corect sunetele, pronunțând clar vocalele și consoanele;
- să preiau corect tonul de la dirijor, numai după semnalul acestuia;
- să mă sincronizez cu ceilalți interpreți sau cu acompaniamentul instrumental.

Activitate în perechi

Cântați alternativ cântecul dat. Urmăriți regulile de cântare corectă și armonioasă. Corecțai-vă reciproc.

Termeni-cheie

- emisie
- dicție
- sincronizare
- semnal de debut
- ton

Să cântăm în cor cu solist și cu dirijor.

Descoperim

Numește tipurile de cântare vocală ilustrate mai jos.

Știm

Putem interpreta un cântec:

- individual;
- în grup (câteva persoane);
- în colectiv (clasa întreagă).

Exersăm

1. Interpretează individual cântecul următor.

Toamna (după auz)

Muzica: Ana Motora Ionescu
Versuri: Georgeta Moraru

Toam - na, toam - na har - ni - că Toam - na a - u - ri - e
Grâ - ne bu - ne și de soi Ea la toți îm - par - te

A a - dus la noi în sat Nu - mai bu - cu - ri - e.
Ca - re - le a - bia mai pot Sa - cii grei să-i poar - te.

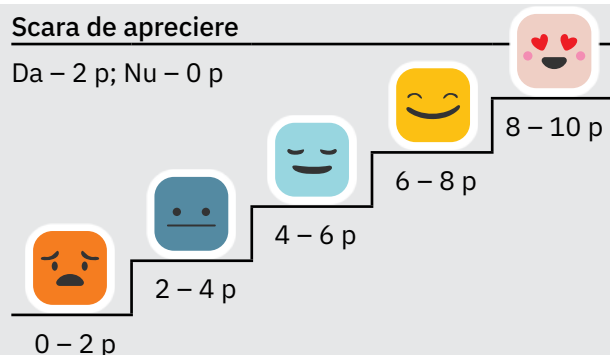
Autoevaluare

Verifică dacă ai cântat corect.

Criterii de evaluare	DA	NU
Am avut o poziție corectă.		
Am intonat corect sunetele.		
Am pronunțat clar, expresiv.		
Am preluat corect tonul de la dirijor.		
Am început la semnalul dirijorului.		

Scara de apreciere

Da – 2 p; Nu – 0 p

2. Împărțiți colectivul în trei grupe.

Învățați, după auz, cântecul *Bondarul*, apoi fiecare grupă interpretează câte o strofă. Refrenul va fi cântat în colectiv.

Bondarul (după auz)

Muzica: Grigore Teodosiu

1. Măi bon - da - re, bon - dă - rici, Ce-ai că - tat la noi a - ici?
2. C-un bon - dar să nu glu - mești Și de el să te fe - rești
3. Da - că nu te vei fe - ri A - cul lui te va ră - ni.

Bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz, bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz!

Reținem

Când cânt în grupuri mici sau în colectiv, trebuie:

- să fii atent la dirijor;
- să încep doar la semnalul acestuia;
- să preiau corect tonul;
- să încep să cânt în același timp cu ceilalți.

Concurs: Cine știe mai mult?

- Lucrați în grup. Amintiți-vă cântecele învățate în anii anteriori. Întocmiți o listă, după tema cântecelor.
- Interpretați câte un fragment din fiecare cântec, respectând regulile de cântare în colectiv.
- Câștigă grupul care identifică cele mai multe cântece.

Exemplu: școală → Școlărei și școlărițe; Noi, acum, suntem școlari ș.a.

Audiție

Audiați cântece interpretate de coruri de copii cu:

- solist;
- acompaniament instrumental.

Portofoliu

- Realizează un desen care să illustreze starea pe care ți-a produs-o interpretarea cântecului *Bondarul*.
- Expuneți la tablă și faceți un TUR AL GALERIEI, notându-vă impresii produse de folosirea anumitor culori.

Termeni-cheie

- dirijor
- solist
- cor

Să recapitulăm cu DO-RE-LA și cu SI-MI!

Învățați și interpretați cântecul *Acum e toamnă, da*, astfel:

- primul și ultimul portativ, în colectiv;
- al doilea și al treilea portativ cu solist.

Acum e toamnă, da (după auz)

Muzica: Grigore Teodosiu

Nu uita!

- poziția corpului
- emisia
- respirația
- pronunția
- semnalul de debut
- tonul
- sincronizarea

1. A, a, a! A - cum e toam - nă da,
2. E, e, e! Plă - cu - tă vre - me e.
3. I, i, i! Ve - niți co - pii la vii!
4. O, o, o! Se duc co - co - rii-n stol.

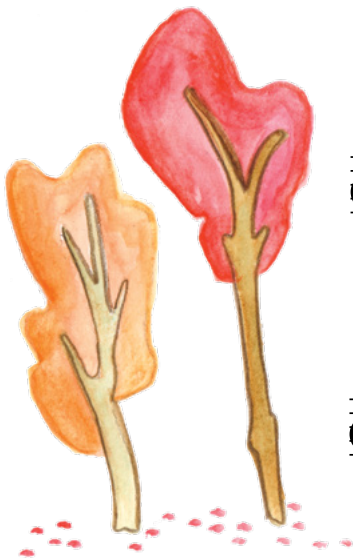
Iar - ba-n câmp se veș - te - jeș - te,
Me - re, pru - ne, nuci și pe - re,
Stru - gu - re - le must se fa - ce
Se duc cuci și rân - du - ne - le

Frun - za-n co - dru-n - găl - be - neș - te.
Noi a - vem du - pă plă - ce - re.
Și mus - tul no - uă ne pla - ce.
Și ne pa - re rău de e - le.

A, a, a! A - cum e toam - nă iar.
E, e, e! Plă - cu - tă vre - me e.
I, i, i! Ve - niți co - pii la vii.
O, o, o! Se duc co - co - rii-n stol.

Joc: Emoțiile

Alege, din cuvintele de mai jos, denumirea stării pe care ți-a produs-o interpretarea cântecului. Justifică alegerea.

Să aflăm împreună cu DO-RE-LA și cu SI-MI

Ce știm? Cât știm? Cum știm?

1. Realizează corespondența între imagini și tipul de cântare vocală, menționat alăturat.

- b
- în grup
- individual
- colectiv

2. Transcrie doar enunțurile adevărate.
- Pentru a cânta corect, este foarte important cum emiți sunetele.
 - Pot să cânt corect și expresiv, stând cu capul pe bancă.
 - Semnalul de început este dat de dirijor.
 - Când cânt în colectiv, mă sincronizez cu ceilalți.
 - Pot să cânt și fără să preiau tonul.
3. Ordonează acțiunile pe care le realizezi la cântarea în colectiv:
- preiau tonul;
- mă sincronizez cu ceilalți;
- aștept semnalul dirijorului.

Autoevaluare

S	•		
B	•	•	
FB	•	•	•

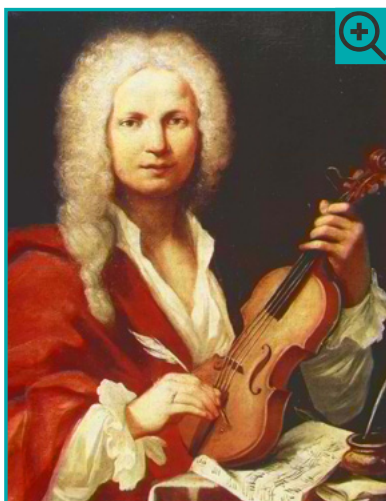
- – o corespondență
- – un enunț
- – o acțiune

Verifică dacă ai cântat corect.

	1	2	3
S			
B			
FB			

Mă simt

Antonio Vivaldi
(1675, Veneția – 1741, Viena)

Antonio Vivaldi a fost un compozitor, violonist, dirijor și pedagog italian.

A învățat să cânte la vioară de la tatăl său, ajungând să studieze mai târziu cu unii dintre profesorii apreciați ai vremii.

Creația sa cuprinde concerte pentru instrumente, cantate, oratorii, opere. Însă cele mai cunoscute lucrări ale sale sunt concertele pentru vioară și orchestră de coarde, reunite sub titlul *Anotimpurile*.

Acest ciclu de patru concerte – *Primăvara, Vara, Toamna, Iarna* – a fost revoluționar pentru muzica vremii, pentru că Vivaldi a redat diverse sunete din natură: susurul pârâului, trilul păsărilor, furtuni, lătratul unui câine etc.

- Audiază concertul instrumental *Toamna* din ciclul *Anotimpurile* de Antonio Vivaldi.
- Notează, pe o fișă, câteva idei pe care ți le-a sugerat muzica audiată.
- Dacă ați ascultat cu atenție concertul, rezolvați, în grup, câte o cerință a CADRANELOR.

1. Precizează denumiri ale unor instrumente identificate și explicați ce sunete redau acestea.

2. Realizați un desen, pe care vi l-a sugerat concertul.

3. Redactați un scurt text prin care să prezentați o imagine sugerată de muzică.

4. Redați printr-un dans/ printr-o serie de mișcări, prin mimică, gesturi stările/sentimentele produse de muzică.

- Observă imaginile. Alege imaginea potrivită pasajului *Toamna*. Argumentează-ți alegerea, referindu-te la ceea ce sugerează culorile, atmosfera ș.a.

Autoevaluare

Apreciază activitatea ta la sfârșitul acestei unități de învățare, marcând X în dreptul răspunsului corect.

Criterii de realizare	DA	NU
Pot să emit corect sunete.		
Am o dicție bună.		
Preiau corect tonul.		
Încep după semnalul de debut.		
Mă sincronizez cu ceilalți când cânt.		
Pot să cânt individual, în grup și/sau în colectiv.		

Unitatea

2

Noi suntem muzicanți! Cântarea instrumentală

Împreună cu DO-RE-LA și SI-MI vom învăța despre:

1. Percuție corporală și instrumentală
2. Jucării muzicale
3. Cântarea cu acompaniament

Recapitulare

Evaluare

Audiție

Știm

Când cântăm, ne mișcăm în ritmul muzicii sau producem diferite sunete prin anumite acțiuni.

Știi că...?

La unele popoare există dansuri tradiționale care se caracterizează prin elemente de percuție instrumentală, dar și corporală?

Un exemplu este dansul flamenco, în Spania. Dansatorii marchează ritmul, bătând din palme și/sau lovind podeaua cu picioarele. De obicei, femeile pocnesc din castaniete, un instrument muzical făcut din două plăcuțe de lemn prinse ca o scoică, acționate în podul palmei.

▶ Descoperim

- Observă imaginile. Numește acțiunile ilustrate.
- Execută și tu aceste acțiuni.

Joc: Ghici ce e?

Identifică acțiuni care produc sunete ce pot însoți o melodie, precum:

- ropotul picăturilor de ploaie;
- cântecul toboșarului;
- zgomotul produs de ciocănitoare.

Lucrați în perechi! Execută acțiunile, iar colegul le va ghici denumindu-le. Schimbați rolurile.

+ Reținem

Producerea de sunete prin lovirea unor suprafețe se numește **percuție**.

Bătaia din palme, din picioare sau lovirea cu palmele pe genunchi, pe piept se numește **percuție corporală**. Utilizarea unor jucării muzicale sau a unor instrumente ca toba, tamburina, trianțul, pentru a produce sunete se numește **percuție instrumentală**.

▶ Descoperim

Cum se pot obține sunete, având la dispoziție instrumentele ilustrate?

▶ Exersăm

Interpretați jocul muzical dat, executând acțiunile sugerate de text.

Dacă vesel se trăiește

(după auz)

Da - că ve - sel se tră - ieș - te ba - te-a - șa.
ba - te-a - șa.
fă - a - șa.
cal - că-a - șa.
bi - ne e.

Da - că ve - sel se tră - ieș - te ba - te-a - șa.
ba - te-a - șa.
fă - a - șa.
cal - că-a - șa.
bi - ne e.

Da - că ve - sel se tră - ieș - te, U - nul al - tu - ia zâm-

beș - te, Da - că ve - sel se tră - ieș - te ba - te-a - șa.
ba - te-a - șa.
fă - a - șa.
cal - că-a - șa.
bi - ne e.

Descrierea jocului

Copiii așezați în cerc, cu mâinile desprinse, intonează voios cântecul *Dacă vesel se trăiește*, însoțit de diferite gesturi sugerate de versurile cântecului, astfel:

- la cuvintele „bate-așa“, copiii bat din palme de două ori;
 - la cuvintele „bate-așa“, copiii își bat pulpele picioarelor cu palmele de două ori;
 - la cuvintele „calcă-așa“, copiii bat cu piciorul drept în pământ de două ori;
 - la cuvintele „bine e“, copiii repetă toate cele patru gesturi, consecutiv, după care strigă „bine e“.
- Ce tip de percuție ai utilizat în interpretarea jocului?

Termeni-cheie

- percuție
- percuție corporală
- percuție instrumentală

Știm

În jocul lor, copiii folosesc deseori jucării muzicale.

Descoperim

Observă imaginile de mai jos.

- Numește jucăriile muzicale ilustrate.
- Imită sunetul produs de fiecare.
- Dă și alte exemple.

Joc

Grupează jucăriile muzicale de mai sus după modul de producere a sunetului:

- lovire;
- suflare;
- ciupire.

Reținem

Folosirea jucăriilor muzicale produce bună dispoziție și diversifică jocul copiilor. Prin joc, acestea dezvoltă **auzul muzical**, **simțul ritmic**.

Exersăm

Interpretați *Cântecul tobei*, folosind jucării muzicale ca acompaniament.

Cântecul tobei
(după auz)

Versuri: N. Stroe și Aurel Felea
Muzica: Gherase Dendrinu

mf Allegretto

I-a-uzi to - ba cum mai ba - te, Bum! Bum! Bum! Ba - te rit - mu - ri - le toa - te,
Bum! Bum! Bum! Un - de cân - tă ci - ne - va E a - lă - tu - rea și ea.

mf

I-a - uzi to - ba cum mai ba - te, Bum! Bum! Bum! Bum! Bum! Bum! Bum! Bum! Bum!

Proiect: Jucării muzicale

CE VOM FACE?

- o jucărie muzicală – de exemplu, o tobiță sau un maracas.

DE CE VOM FACE?

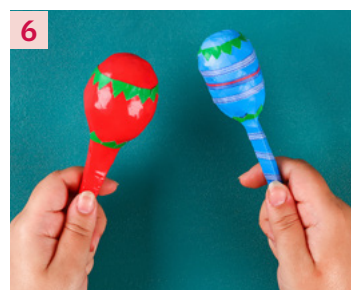
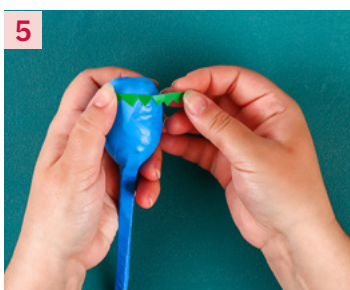
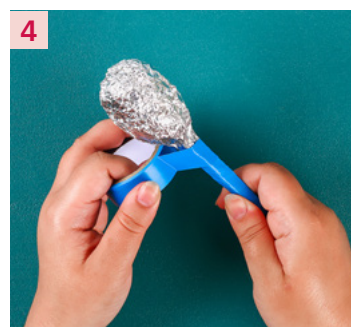
- pentru a ne acompania în interpretarea cântecelor;
- pentru a ne folosi cunoștințele despre instrumente și tehnici de lucru, dobândite la orele de arte vizuale și abilități practice;
- pentru a ne pune în valoare creativitatea.

CU CE VOM FACE?

- pentru tobiță: o cutie cilindrică de metal sau carton, hârtie/carton colorat, lipici, foarfecă, 2 creioane, plastilină;
- pentru maracas: două linguri de unică folosință, un ou de jucărie, orez/pietricel/grâu/nisip, folie de aluminiu, bandă decorativă.

CUM VOM FACE?

- pentru tobiță:
 - decupăm forme geometrice colorate și îmbrăcăm cutia;
 - modelăm 2 bile din plastilină pe care le înfigem în vârful creioanelor.
- pentru maracas (vezi foto 1 – 6):
 - prindem între linguri oul umplut pe jumătate cu orez;
 - acoperim cu folia de aluminiu, pe care lipim elemente decorative.

Confecționarea unui maracas

Autoevaluare

Vei reuși dacă:

- aduni materialele necesare;
- urmezi etapele de lucru;
- îmbini tehnicile de lucru;
- îți folosești creativitatea;
- finalizezi lucrarea.

Audiție

Audiați *Simfonia jucăriilor*, de Leopold Mozart.

Identificați sonoritățile jucăriilor muzicale redatate de instrumentele orchestrei.

Știm

A acompania înseamnă a însoți redarea unei melodii cu un instrument.

Descoperim

- Observă imaginile de mai jos.
- Numește fiecare tip de cântare ilustrat.

Reținem

O melodie interpretată vocal poate fi acompaniată instrumental. În cântarea cu acompaniament, cele mai utilizate instrumente sunt pianul, instrumentele de suflat sau cu coarde sau cele de percuție. Acest tip se numește **cântare vocal-instrumentală**.

Exersăm

Ascultați cântecul *Sună iar trompetele*, înregistrat sau cântat la un instrument de învățător. Învățați cântecul și interpretați-l cu acompaniament de jucării muzicale, astfel:

- fetele vor cânta vocal melodia și versurile;
- băieții vor imita sunetul trompetelor.

Sună iar trompetele
(după auz)

Su - nă iar trom - pe - te - le Ta, ta, ta, ta, ta,
Hai co - pii să le - as - cul - tăm, Ta, ta, ta, ta, ta,

Dau sem - na - le ve - se - le Ta, ta, ta, ta, ta.
Și ca e - le să - cân - tăm Ta, ta, ta, ta, ta.

- Înlocuiți pasajul care imită sunetul trompetelor cu o jucărie muzicală.

Joc: Orchestra

Formați o mică orchestră de jucării muzicale.

Alegeți un dirijor.

Interpretați cântecele învățate cu acompaniament de jucării muzicale.

Grupați jucăriile după felul în care se produc sunetele:

- percuție; • ciupirea coardelor; • suflare.

Portofoliu

- Realizează o fișă în care să prezinți instrumentul preferat.
- Însoțește fișa cu un desen potrivit sau cu o fotografie.

Exersăm

Ascultați cântecul *Muzicanții* interpretat de învățător.

- Observați cum este imitat sunetul vioarei? Dar al trompetei?
- Interpretați cântecul cu acompaniament de jucării muzicale.

Muzicanții (după auz)

Versurile și muzica: Grigore Teodosiu

mf

1. Noi sun - tem mu - zi - canți vo - ioși, Ce știm cân - ta fru - mos, Noi
2. Noi sun - tem mu - zi - canți vo - ioși, Ce știm cân - ta fru - mos, Noi
sun - tem mu - zi - canți vo - ioși, Ce știm cân - ta fru - mos, Noi din vi - oa - ră
sun - tem mu - zi - canți vo - ioși, Ce știm cân - ta fru - mos, Noi din trom - pe - tă
știm cân - ta, Vi - oa - ra sun - a - șa Noi din vi - oa - ră știm cân - ta, vi -
știm cân - ta, Trom - pe - ta sun - a - șa Noi din trom - pe - tă știm cân - ta, trom -
oa - ra sun - a - șa: Tim, tim, tim, tim, tim, tim, tim. Ti - rim, tim,
pe - ta sun - a - șa: Ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta. Ta, ta, ta,
ti - rim, tim. Tim, tim, tim, tim, tim, tim, tim. Ti - rim, tim, tim, ta,
ta, ta, ta. Ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta. Ta, ta, ta, ta, ta.

- Înlocuiți pasajul care imită sunetul trompetelor cu o jucărie muzicală.

Termeni-cheie

- acompaniament
- cântare vocal-instrumentală
- orchestră

Să recapitulăm cu DO-RE-LA și cu SI-MI!

1. Asociază imaginile date cu tipul potrivit de percuție.

1

2

3

4

percuție corporală

percuție instrumentală

2. Grupează, în tabel, denumirea obiectelor ilustrate.

instrumente muzicale

jucării muzicale

3. Intonați cântecul următor cu acompaniament de jucării muzicale confecționate de voi în cadrul PROIECTULUI.

Tobița, clopoțelul și maracasul
(după auz)

Versuri: I. Berzescu
Muzica: Petre Țipordei

Trei sun - tem cu to - ții Mu - zi - cieni de soi, Să cân - tați cu noi.
Hai ve - niți de - gra - bă

1. Mă pre - zint eu prim - ma: Bum, bum, bum, bum, bum.
2. Mă cu - noaș - teți bi - ne: Cling, cling, cling, cling, cling.
3. Fiți a - tenți a - cu - ma: Su - nă vo - cea mea.

Șef sunt la pa - ra - ră La dans și la drum.
Cânt în re - cre - a - ții Și la joc în câng.
Ca o cu - ti - u - ță Cu gră - un - țe-n ea.

Să aflăm împreună cu DO-RE-LA și cu SI-MI

Ce știm? Cât știm? Cum știm?

1. Desenează trei jucării muzicale.
2. Completează enunțurile cu informații potrivite.
 - Producerea de sunete prin lovirea unor suprafețe se numește
 - Percuția poate fi ... sau
 - Interpretarea unei melodii cu vocea, acompaniată de un instrument se numește cântare
3. Interpretează cântecul *Vioara*, însoțind melodia cu:
 - percuție corporală;
 - acompaniament cu o jucărie muzicală.

Vioara
(după auz)

Allegretto

O vi - oa - ră mi - că de-aș a - vea,
O vi - oa - ră mi - că mi-ar plă - cea,

Toa - tă zi - ua aș cân - ta
Mul - te cân - te - ce cu _____ ea

Di - li, di - li, dum, dum, dum, dum, dum.
Di - li, di - li, dum, dum, dum, dum, dum.

Toa - tă zi - ua aș cân - ta
Mul - te cân - te - ce cu _____ ea.

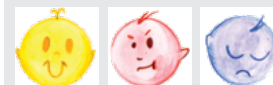
Autoevaluare

S	•		
B	•	•	
FB	•	•	•

- – o jucărie
- – o variantă corectă
- – un criteriu

	1	2	3
S			
B			
FB			

Mă simt

Vei reuși dacă:

- vei prelua corect tonul;
- vei marca ritmul prin percuție corporală;
- vei acompania cântarea vocală cu o jucărie muzicală.

- Citiți povestea *Petrică și lupul*.
- Auziați lucrarea muzicală cu același titlu, compusă de Serghei Prokofiev.

Serghei Prokofiev
(1891, Soțovka –
1953, Moscova)

Compozitor, pianist și dirijor rus, a cărui creație cuprinde muzică pentru balet, opere, lucrări simfonice, uverturi, suite, coruri.

Lucrarea muzicală *Petrică și lupul* prelucrează cunoscuta poveste, în care fiecare personaj este descris printr-o melodie și un instrument special destinat.

Vom evalua activitatea după:

- eficiența lucrului în grup;
- calitatea informațiilor, a schemelor;
- noutatea informațiilor;
- valoarea concluziilor;
- originalitatea prezentării.

Investigație

Știm de la orele de limba română că oamenii pot comunica, își pot exprima stări, emoții, cu ajutorul elementelor verbale, dar și al celor nonverbale: simboluri, mimică, gesturi.

Muzicienii spun că o poveste transpusă pe muzică poate transmite idei/stări cu ajutorul sonorităților instrumentelor și al melodiei.

SĂ CERCETĂM

Este posibil ca muzica să producă trăiri profunde ascultătorilor?

SĂ LUCRĂM

Proiectarea activității

- Organizăm activitatea în grup; pregătim materialele necesare.
- Formulăm, inițial, întrebări la care încercăm să găsim răspuns, auziind lucrarea *Petrică și lupul*.

Exemplu: Cum întruchipează compozitorul personajele basmului?

Colectarea datelor

- auziați lucrarea pe fragmente;
- identificați „vocile” instrumentelor;
- completați un tabel asemănător celui dat.

Petrică	bunicul	lupul	pisica	rățoiul	vânătorii	păsărele
vioara

Notarea primelor concluzii și discutarea cu alte grupuri.

Includerea părerilor comune în concluziile finale.

Autoevaluare

Lista de control	DA	NU
Am urmat instrucțiunile.		
Am cerut ajutor când am avut nevoie.		
Am colaborat cu ceilalți.		
Am participat la formularea concluziilor.		
Am finalizat sarcina ce mi-a revenit.		
Mi-am organizat materialele și spațiul de lucru.		

3

Unitatea

Cântăm și dansăm. Elemente de limbaj muzical

Împreună cu DO-RE-LA și SI-MI, descoperim:

1. Sunetul. Timbrul vocal. Timbrul instrumental

2. Ritmul. Durata sunetelor muzicale

3. Mișcare pe muzică

4. Nuanțe muzicale

5. Dansurile populare

6. Folclorul copiilor

7. Colindele

Recapitulare

Evaluare

Audiție

Știm

Tot ceea ce se aude în jurul nostru înseamnă sunete.

▶ Descoperim

- Observă imaginile de mai jos.
- Imită sunetele sugerate de imagini.
- Grupează sunetele sugerate în imagini în:
 - sunete produse în natură/produse de aparate, unelte, instrumente
 - sunete plăcute/neplăcute.

Joc: Măști

- Desenați, pe jetoane de carton, măști/emoticoane care să exprime o stare, o trăire.
- Indicați un obiect și imitați sunetul produs de acesta.
- Ceilalți ridică jetonul potrivit stării pe care i-a provocat-o acel sunet.

Reținem

Sunetele se produc peste tot în natură sau sunt rezultatul acțiunii omului.

Unele sunete sunt plăcute auzului, așa cum sunt, de exemplu, susurul izvorului, șuierul vântului, zumzetul albinelor ș.a.

Vocea umană și instrumentele muzicale produc **sunete muzicale**.

Dimpotrivă, alte sunete sunt neplăcute auzului și se numesc **zgomote**.

Descoperim

- Observă imaginile.
- Precizează tipul de cântare ilustrat în fiecare imagine.
- Prin ce se aseamănă cele două tipuri? Prin ce se deosebesc?

Reținem

O melodie poate fi interpretată atât **vocal**, cât și **instrumental** sau **vocal-instrumental**. Calitatea unui sunet de a se diferenția după sursa care îl produce se numește **timbru**. Astfel vorbim despre **timbru vocal** și **timbru instrumental**.

Exersăm

- Intonați vocal cântecul *Glasul instrumentelor*.

Glasul instrumentelor (după auz)

Muzica: Al. Hrisanide

1. Flu - ie - ra - șul cân - t-a - șa: Lir, lir, lir, lir, lir, lir,
2. Cu vi - o - lon - ce - lul meu, La, la, la, la, la, la,
3. Con - tra - ba - sul zi - ce-a - șa: Vum, vum, vum, vum, vum, vum

- Iar trom - pe - ta su - n-a - șa: Tu, tu, tu, tu, tu, tu, tu.
Și vi - oa - ra cânt me - reu: Di, di, di, di, di, di, da.
To - ba ma - re tu - n-a - șa: Bum, bum, bum, bum, bum, bum, bum.

Re - pe - tăm toți în cor, Gla - sul in - stru - men - te - lor.

1. Auziați cântecul anterior interpretat întâi de o fată, apoi de un băiat. Ce observați? Prin ce se deosebește interpretarea?
2. Amintiți-vă lucrarea muzicală *Petrică și lupul* de Serghei Prokofiev. Prin ce se distingeau „vocile” instrumentelor? Care instrument avea timbrul „luminos”, „strălucitor”? Dar „trist”? Dar „strident”?

Termeni-cheie

- sunet/zgomot
- sunet muzical
- timbru vocal/timbru instrumental

Știm

Măsurăm cât durează un sunet cu ajutorul timpului.

Descoperim

- Rostește sunetele produse de obiectele ilustrate.
- Care dintre obiecte produce un sunet lung? Dar scurt?
- Dă exemple de alte sunete lungi, medii sau scurte.

Bum! Bum!

Tic!

U-u-uu!

Reținem

Durata unui sunet înseamnă **timpul** în care se execută. Unele sunete sunt **scurte**, altele pot fi **medii** sau **lungi**.

Înlănțuirea organizată a duratelor sunetelor se numește **ritm**. Acesta dă melodiilor energie și mișcare.

Joc: Ritmul

Redă, prin bătăi de palme, sunetele produse de:

Cu - cu

Ham!

Moor!

sunete scurte

iu - te

sunet mediu

pas

sunet lung

ra-ar

Exerciții ritmice

1. Execută exercițiul dat, recitând versurile, potrivit codului duratelor.

pās pās pās pās iū - te iū - te iū - te iū - te ra-ar ra-ar
Un, doi, Un, doi Vi - ne ur - sul pe că ra - re Moor! Moor!

2. Execută duratele din exercițiul ritmic de mai jos, marcându-le cu un triunghiu, respectiv cu o tamburină.

iu - te iu - te iu - te iu - te

pas pas pas pas pas pas

▶ Exersăm

- Interpretează cântecul *Vulpea*.

Vulpea (după auz)

Muzica: Nicolae Buicliu

Termeni-cheie

- ritm
- durată
- sunete lungi, medii, scurte

Joc: Sunt muzician

- Reprezintă, în caiet, cu ajutorul liniilor și codurilor, durate potrivite pentru versurile date.

*Foaie verde, busuioc, hei!
Toți flăcăii merg la joc, hei!*

- Scrie versuri potrivite duratelor indicate.

iū - tē iū - tē pās pās pās pās ra-ar

Autoevaluare

Alege DA/NU pentru acțiunile tale.

	DA	NU
Am memorat cântecul.		
Am respectat durata sunetelor.		
Am preluat tonul.		
Am emis sunetele, sincronizându-mă cu ceilalți.		

Știm

Uneori, ritmul unei melodii ne îndeamnă să ne mișcăm.

Descoperim**1. Observă imaginile date.**

- Execută mișcări sugerate de imaginile date.
- Asociază un ritm fiecărei mișcări.

2. Citește versurile.

*Bate vântul frunzele,
Se-nvârtesc moriștile,
Rândunica pe sus zboară,
Iar eu trag ghemul de sfoară.*

*Mama la plăcinte face,
Bunicuța lână toarce,
Moșul taie lemnele,
Eu adun surcelele.*

- Execută mișcările sugerate de textul citit.

Joc: Marșul piticilor

- Vizionați desenul animat după basmul *Albă-ca-Zăpada*.
- Audiți cântecul piticilor.
- Interpretați cântecul, mișcându-vă în ritmul muzicii.
- Mimați gesturile piticilor.

Reținem

Mișcarea pe muzică se realizează liber sau în pași de dans.
Mișcările sunt sugerate de ritmul melodiei sau de textul cântecelor.

Exercițiu ritmic

Execută mișcări potrivit ritmului și versurilor date.

*Ie - pu - ri - că iu - te sa - re
Pes - te câmp, pes - te o - goa - re*

*Ci - ne e în zme - u riș
Și mă - nân - că pe fu - riș?*

▶ Exersăm

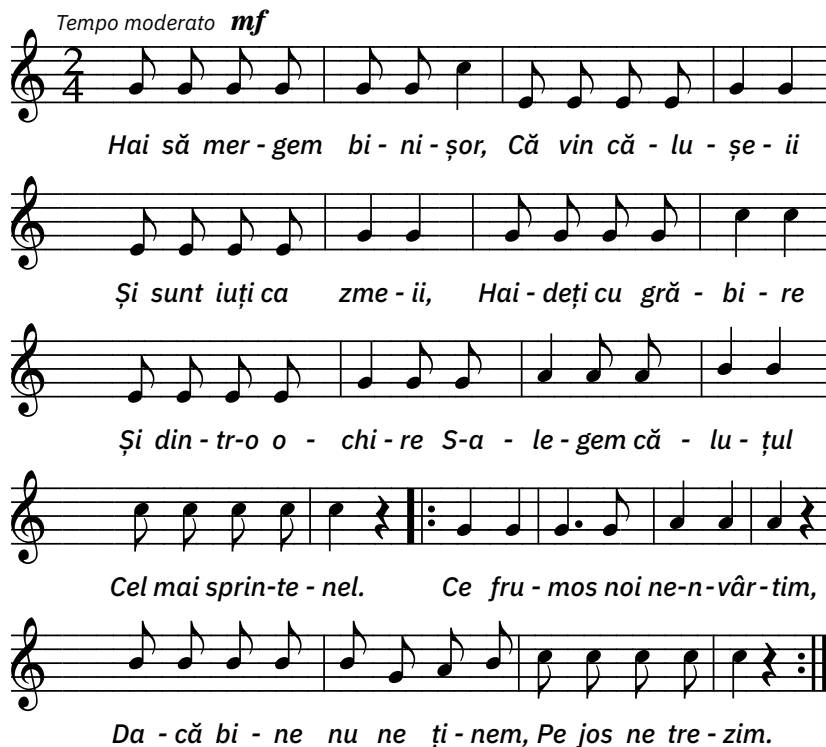
Învățați, după auz, cântecul *Călușeii*, executând mișcări, după cum urmează:

- formați două cercuri, unul înăuntrul celuilalt. Copiii din interior sunt „caii” și se țin de mâini, iar cei din exterior sunt „călăreții”. Aceștia își sprijină palmele pe umerii copiilor din interior.
- executați pas de galop spre dreapta, iar la cuvântul „sprintenel” vă opriți și bateți din picioare în ritmul cântecului.
- continuați cu pas de galop, iar la cuvântul „trezim”, ghemuiți-vă.

Călușeii (după auz)

Muzica: Grigore Teodosiu

Tempo moderato mf

Hai să mer - gem bi - ni - șor, Că vin că - lu - șe - ii

Și sunt iuți ca zme - ii, Hai - deți cu gră - bi - re

Și din - tr-o o - chi - re S-a - le - gem că - lu - țul

Cel mai sprin - te - nel. Ce fru - mos noi ne - n - vâr - tim,

Da - că bi - ne nu ne țî - nem, Pe jos ne tre - zim.

Sfaturi

- Ascultă muzică! Muzica te înviorează și îți dă energie.
- Fă mișcare! Mișcarea te menține în formă și te ajută să rămâi sănătos.
- Dansează! Dansul înseamnă voie bună și relaxare.

Portofoliu

Păstrează, în mapă, o fotografie a ta realizată la o serbare.

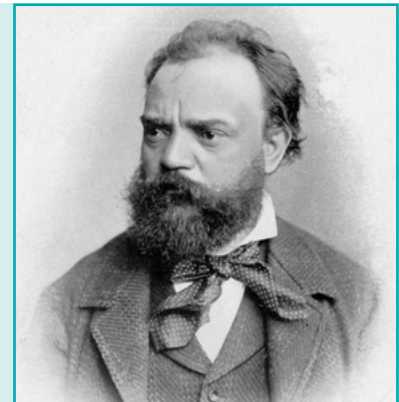
Audiție

- Audiți lucrarea muzicală *Humoreska* (piesă muzicală instrumentală cu caracter sprinten și glumeț), de Antonín Dvořák.

Antonín Dvořák este un compozitor ceh cunoscut mai ales prin lucrările cu caracter coral, religios.

În lucrările sale se simte influența populară, compozitorul copilărend în ambianța atmosferei de la țară.

Antonín Dvořák
(1841, Nehalozevs – 1904, Praga)

Știm

Cântecele se pot intona mai tare sau mai încet, în funcție de ceea ce vor să exprime sau de ocazia la care se intonează.

+ Descoperim

Ascultă cântecele următoare, interpretate de învățător.

- Compară cele două cântece după gradul de intensitate cu care au fost interpretate.

Trompeta
(după auz)

Versurile și muzica: Sofica Matei

f (tare)

O trom - pe - tă cân - tă - toa - re. E sem - na - lul de scu - la - re, Toți sol - da - ții
se a - du - nă Și pe rând trom - pe - ta su - nă: Ta ta ta - ta ta - ta ta ta ta.

Cântec de leagăn
(după auz)

Muzica: Corneliu Mereș

p (încet)

În pă - tu - țul cel fru - mos, Co - pi - la - șul s - a cul - cat. Stă fru - mos a -
co - pe - rit, Doar - me că e o - bo - sit. Na - ni, na - ni, na - ni pu - i - șor.

Joe: Tare sau încet

Învățătorul arată jetoane cu obiecte care produc diferite sunete.

Elevii vor indica dacă sunetul produs este TARE sau ÎNCET, ridicând cartonașe pregătite anterior.

Exemplu:

TARE

ÎNCET

- Care dintre cântece a fost cântat mai tare? Dar mai încet? Cum explici această diferențiere?
- Ce anume crezi că i-a influențat pe compozitorii celor două cântece în această alegere?

Reținem

Calitatea sunetului de a fi cântat mai tare sau mai încet se numește intensitate sau tărie. Intensitatea unui sunet se exprimă prin termeni de nuanță, proveniți din limba italiană:

f: forte (tare); *mf: mezzoforte* (potrivit de tare); *p: piano* (încet)

Termenul de nuanță este indicat deasupra primului portativ, spre dreapta față de cheia sol.

Exercițiu ritmic și de intonație

Execută exercițiul dat.

Pot mai mult!

Termenul „nuațe” este utilizat și în pictură.

- Îți amintești ce înseamnă?
- Dacă ar fi să folosești nuațe, pentru a ilustra cântecele anterioare, ce nuațe ai folosi? De ce?

▶ Exersăm

- Învățați cântecul următor.
- Intonați cântecul, respectând termenii de nuațe.

Melodie (după auz)

Muzica: Wolfgang Amadeus Mozart

+ Știi că...?

Wolfgang Amadeus Mozart (1756, Salzburg – 1791, Viena) este considerat „copilul-minune” al muzicii universale.

Se spune acest lucru datorită talentului său precoce:

- la 6 ani era clavecinist virtuoz;
- la 8 ani compune primele sonate;
- la 11 ani, prima operă (*Naiva prefăcută*);
- la 14 ani dirijează la Milano o altă operă a sa.

Printre cele mai cunoscute lucrări ale sale se numără: *Mica serenadă*, operele *Nunta lui Figaro* și *Flautul fermecat*.

Atelier de creație

Improvizează melodii pentru versurile date, precizând termenii de nuațe potriviți.

Exemplu:

*SI-MI bate toba:
Bum! Bum! Bum!*

sau

*Vine ursul pe furiș,
Scotocește-n urdiniș.*

Termeni-cheie

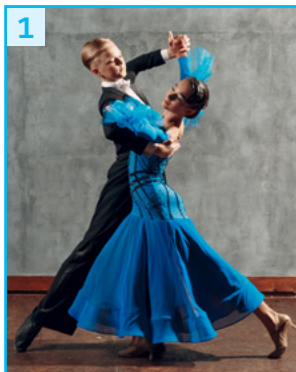
- intensitate
- nuațe

Știm

Dansul produce omului o stare de bine și de relaxare.

Descoperim

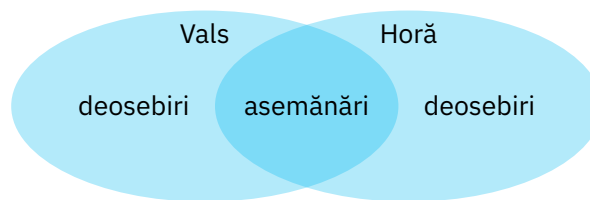
- Observă imaginile.
- Ce dansuri recunoști?

Știi că...?

Unele dansuri populare sunt executate doar de băieți, așa cum este călușul (foto 1), iar altele, doar de fete, precum jocul fetelor de la Căpâlna (foto 2)?

- Completează o diagramă asemănătoare celei date, notând asemănări și deosebiri între dansurile ilustrate în imaginile 1 și 3.

Joc: Dansăm

Învățătorul va pregăti un scurt colaj de melodii. Dansați/executați pași sau mișcări de dans potrivite cu ritmul sau cu caracterul melodiilor care se succed în colaj. Apreciați-i pe cei mai inspirați dansatori.

Reținem

Folclorul cuprinde toate creațiile oamenilor din popor, transmise pe cale orală, din generație în generație.

Dansurile populare fac parte din folclor, practicându-se cu diferite ocazii. Printre cele mai cunoscute dansuri populare de la noi din țară se numără hora, hațegana, brâul, brașoveanca, sârba, alunelul etc.

Dansatorii poartă costume tradiționale specifice zonei unde trăiesc. Acompaniamentul este realizat de o orchestră cu instrumente populare, numită taraf.

Exersăm

Învățați cântecul *Trageți hora* și dansați în cerc, executând mișcări sugerate de text.

Trageți hora (după auz)

Melodie populară

1. Tra - geți ho - ra, măi, flă - căi, Frun - ză ver - de, măi!
2. Ho - ra noas - tră, ne-o iu - bim, Frun - ză ver - de, măi!

Și su - nați din zur - gă - lăi, Frun - ză ver - de, măi!
Că la joc ne-n - ve - se - lim, Frun - ză ver - de, măi!

Doi pași î - na - in - te, măi! Și doi î - na - poi,

Tra, la, la, la, Vezi, a - șa se joa - că pe la noi.

Pot mai mult!

Dacă aveți o piesă/ un costum tradițional autentic, prezentați-l colegilor. Discutați cu un membru al familiei (părinți, bunici) despre:

- vechimea costumului;
- materialul din care este confecționat;
- denumirea pieselor componente.

Păstrați costumul cu grijă!

Activitate transdisciplinară

Realizați un poster pe care să conturați două siluete: o fată și un băiat. Confecționați, din hârtie creponată, costume populare pentru siluetele date, pe care să le decorați cu linii și puncte.

Reținem

Hora este cel mai cunoscut dans popular de la noi din țară.

Dansatorii se prind într-un cerc și se deplasează înainte-înapoi câte 4 pași.

Hora începe întotdeauna cu piciorul stâng. Brațele dansatorilor sunt ușor îndoite din cot, aceștia ținându-se de mâini la nivelul umerilor.

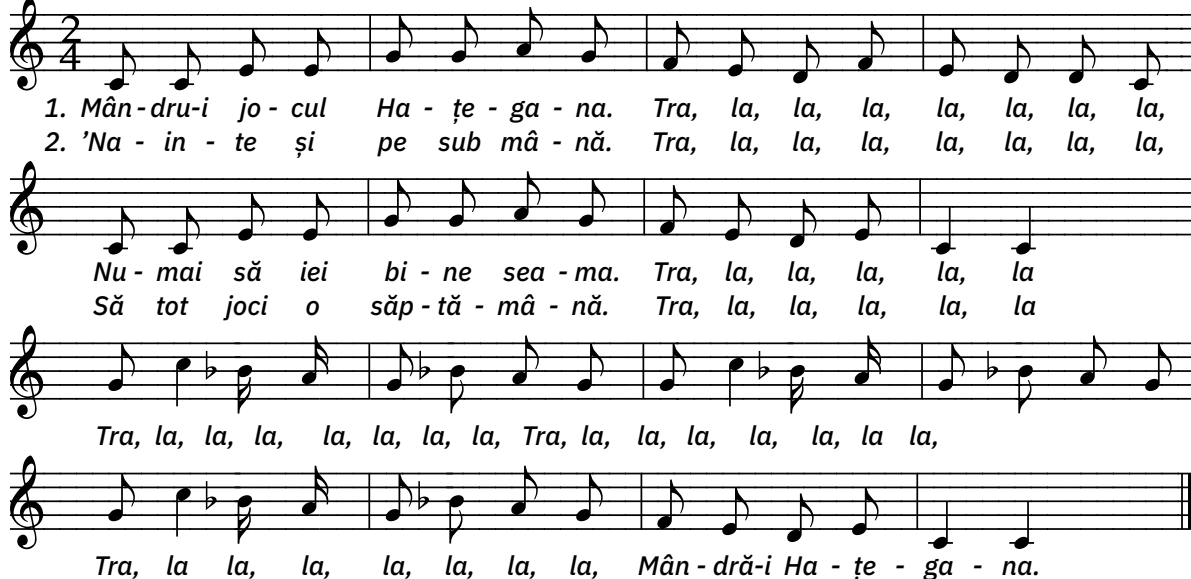
Exersăm

- Învățați cântecul *Mândru-i jocul hațegana*.
- Executați mișcări potrivite.

Mândru-i jocul hațegana (după auz)

După Gheorghe Șoima

Potrivit

1. Mân - dru - i jo - cul Ha - țe - ga - na. Tra, la, la, la, la, la, la, la,
2. 'Na - in - te și pe sub mâ - nă. Tra, la, la, la, la, la, la, la,
Nu - mai să iei bi - ne sea - ma. Tra, la, la, la, la, la
Să tot joci o săp - tă - mâ - nă. Tra, la, la, la, la, la
Tra, la, la, la, la, la, la, la, Tra, la, la, la, la, la, la, la,
Tra, la la, la, la, la, la, la, Mân - dră - i Ha - țe - ga - na.

Știi că...?

În aceeași zonă în care se dansează hațegana, se întâlnesc și alte jocuri precum: învârtita, fecioreasca, bărbuncul.

Reținem

Hațegana este un joc popular care se desfășoară în perechi mixte, fiind răspândit în centrul și sudul Transilvaniei.

Este alcătuit din două părți:

- plimbarea în care fata trece din partea dreaptă în cea stângă a băiatului, descriind un semicerc;
- învârtirea în care fata execută piruete pe sub mâna băiatului.

Activitate transdisciplinară

Localizează, pe harta României, regiunea unde se joacă acest dans popular.

Numește cel puțin două județe din regiunea identificată.

Audiați/vizionați un moment muzical folcloric sau participați la o șezătoare sau o serbare folclorică din zona unde locuiți.

Lucrați în grup. Completați o fișă de observare asemănătoare celei date.

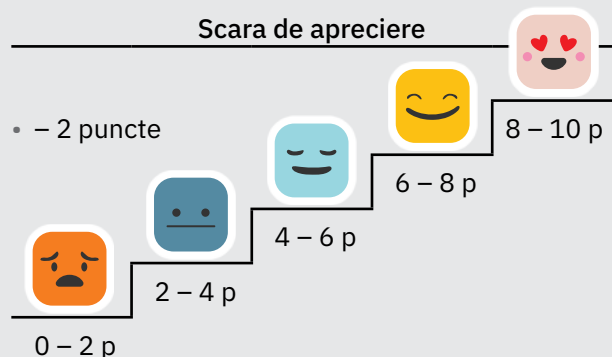
FIȘĂ DE OBSERVARE	
Denumirea evenimentului:	
Data audiției/vizionării:	
Am audiat:	– textul piesei
	– tipul cântării (vocal, instrumental, vocal-instrumental)
	– numele interpretului
	– zona folclorică
	– ritm (sunete lungi/medii/scurte)
	– acompaniament (tipuri de instrumente) ...
Am vizionat:	– denumirea dansului
	– tipul formației (fete/băieți/mixt).
	– număr participanți
	– dispunerea dansatorilor
	– descrierea dansului (pașilor)
	– ținuta (descrierea costumului tradițional) .

Autoevaluare

Veți reuși dacă:

- veți avea un plan de acțiune;
- vă veți împărți sarcinile;
- veți fi atenți la aspectele anunțate;
- veți nota consecvent, sistematic observațiile;
- veți colabora în cadrul grupului.

Știm

Folclorul muzical cuprinde folclorul copiilor și cântece ce însoțesc obiceiurile și tradițiile sărbătorilor de peste an.

Descoperim

- Observă imaginile date.
- Numește cântecele sugerate de imagini. Interpretează-le.
- De unde le cunoști?
- Când se cântă?
- Ce stare îți produc astfel de cântece?

Joc: Lanț muzical

Învățătorul va indica un elev care va începe să cânte un cântec aparținând folclorului copiilor. Acesta va intona un vers, apoi alt copil următorul vers, al treilea copil următorul ș.a.m.d.

Portofoliu

Realizează un colaj din diferite materiale pentru a ilustra unul dintre cântecele din folclorul copiilor pe care le știi.

Reținem

Cântecele din folclorul copiilor au melodii vesele, antre-nante. Acestea au texte simple, care vorbesc despre flori, găze, obiecte folosite în joc etc.

Exersăm

Execută mișcări potrivit ritmului și versurilor date.

Melc, melc
(după auz)

Din folclorul copiilor

Cu voioșie

Melc, melc, co - do - belc Scoa - te coar - ne bo - u - rești Și te du la bal - tă
Și bea a - pă cal - dă Și te du la Du - nă - re Și bea a - pă
tul - bu - re Și te su - ie pe buș - tean Și mă - nân - că le - uș - tean.

Hora (după auz)

Din folclorul copiilor

Moderato

mf

1. Frun - ză ver - de de ci - coa - re Tra, la, la, la, la, la,
2. Să ju - căm ho - ra pe loc. Tra, la, la, la, la, la,

Hai să tra - gem ho - ra ma - re Tra, la, la, la, la, la,
Și s-a - vem me - reu no - roc. Tra, la, la, la, la, la.

Pe căm - pi - a cea cu flori. Tra, la, la, la, la, la,
Tot mai lin, mai lin, mai lin. Tra, la, la, la, la, la,

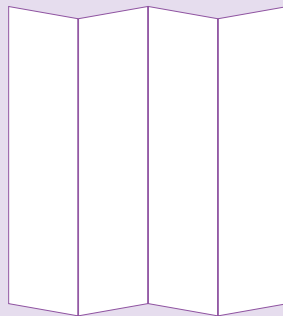

Că e soa - re fă - ră nori. Tra, la, la, la, la, la,
Ca soa - re - le pe se - nin. Tra, la, la, la, la, la.

Activitate transdisciplinară

Pliază o hârtie pe verticală, asemenea unui evantai.
Desenează o siluetă.
Decupează după contur.
Desfă hârtia. Ai obținut o ghirlandă sub formă de horă.

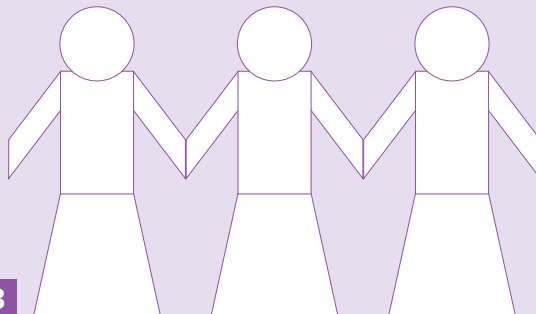
1

2

3

Știi că...?

În popor, în trecut, pe timp de secetă, se practicau ritualuri de invocare a ploii, obiceiul fiind numit Paparudele?

Bătrânele îmbrăcau o fețișă într-o cămașă de frunze, iar aceasta cânta:

*Paparudă, rudă
Vino de ne udă
Deschide porțile
Să curgă ploaiele.*

Copila era udată cu apă rece.

Termeni-cheie

- folclor
- folclorul copiilor

Știm

Colindele sunt cântece care însoțesc obiceiurile tradiționale de Crăciun și Anul Nou.

Descoperim

- Observă imaginile date.
- Numește obiceiurile tradiționale ilustrate.
- Precizează momentul din an când se practică acestea.
- Identifică și alte obiceiuri specifice sărbătorii Crăciunului sau a Anului Nou.

Joc: *Recunoaște colindul*

- Un elev fredonează melodia unui colind (fără versuri).
- Ceilalți vor identifica titlul colindului.
- Intonați, în grup, câte un fragment din colindul identificat.

Reținem

Colindele sunt cântece vechi populare, cântate în grup în perioada sărbătorilor de iarnă, începând cu ajunul Crăciunului și până la Bobotează.

Colindele însoțesc obiceiurile tradiționale, colindătorii mergând din casă în casă, pentru a ura gazdelor sănătate și belșug.

Există:

- colindat cu măști: ursul, capra, brezaia, țurca;
- colindat al copiilor: Moș Ajunul, Sorcova;
- colindat propriu-zis: Cântecul de Stea, Irozii, Viflaimul, Vasilca, Iordănitul, Plugul.

Exersăm

Cântă, împreună cu învățătorul, colindele următoare.

Iată, vin colindători
(după auz)

Din folclor

Allegretto

Ia - tă vin co - lin - dă - tori, zo - ri - le - s

dal - be, Noap - tea pe la cân - tă - tori.

Și ei vin mereu, mereu Dumnezeu adevărat,
Și ne-aduc pe Dumnezeu. Soare-n raze luminat.

Steaua sus răsare (după auz)

Din folclor

Allegretto

Stea - ua sus ră - sa - re Ca o tai - nă
ma - re, Stea - ua stră - lu - ceș - te
ma - gi - lor ves - teș - te, Ma - gi - lor ves - teș - te.

*Că astăzi Curata,
Preanevinovata
Fecioara Maria
Naște pe Mesia*

*Și dacă porniră
Îndată-L găsiră
La Dânsul intrară
Și se închinară*

*Magii, cum zăriră
Steaua, și porniră,
Mergând după rază
Pe Hristos să-L vază*

*Cu daruri gătite,
Lui Hristos menite,
Având fiecare
Bucurie mare.*

*Care bucurie
Și aici să fie
De la tinerețe
Pân' la bătrânețe*

Să mergem
la colindat!

Știi că...?

Umblatul cu steaua se face în cete de copii sau tineri care au ca obiect-ritual o stea, aducând aminte de faptul că aceasta i-a călăuzit pe cei trei magi până la ieslea unde s-a născut Iisus Hristos.

Colindătorii duc vestea nașterii Domnului din casă în casă, cu bucurie și smerenie.

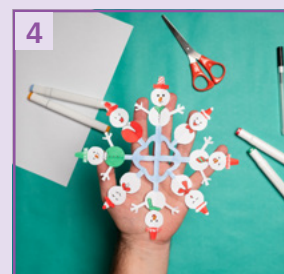
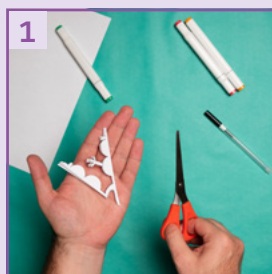
Activitate transdisciplinară

Lucrați în grup. Confecționați un fulg de zăpadă la ora de arte vizuale și abilități practice.

Materiale necesare: hârtie, foarfecă, creioane colorate.

Urmați pașii de lucru ilustrați. Expuneți în clasă și apreciați-vă produsul, după următoarele criterii:

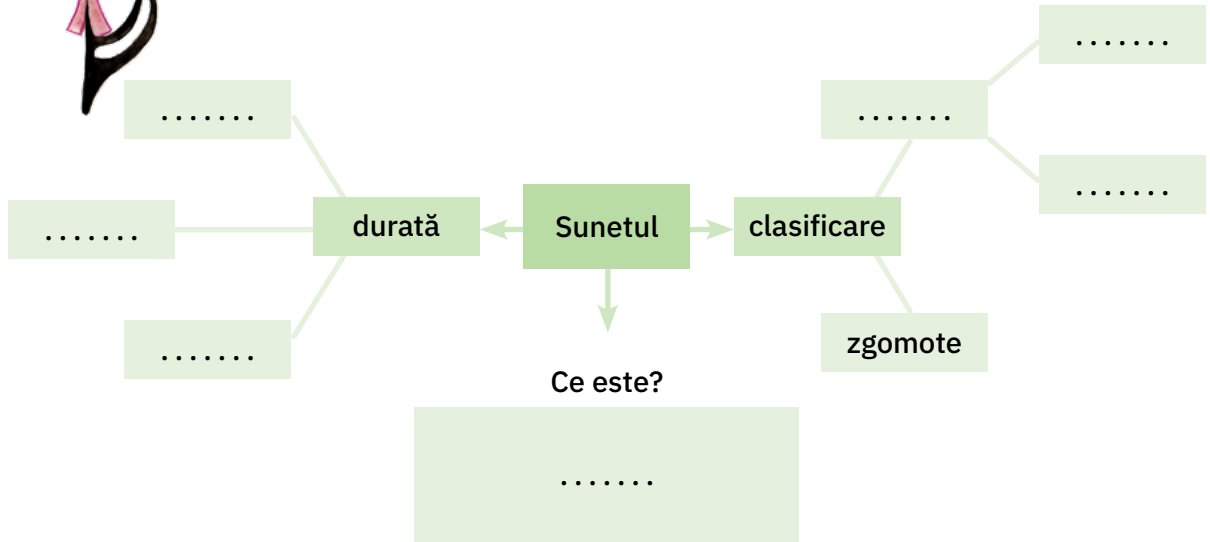
Criterii de evaluare	DA	NU
Am respectat forma.		
Am utilizat materiale și tehnici diverse de lucru.		
Mi-am folosit creativitatea.		
Am colaborat eficient.		
Am finalizat lucrarea.		

Să recapitulăm cu DO-RE-LA și cu SI-MI!

1. Completează ciorchinele cu informațiile potrivite despre sunet.

2. Intonează cântecul *Împreună să jucăm*.

Împreună să jucăm
(după auz)

Din folclorul copiilor

Allegretto

Îm - pre - u - nă să ju - căm, Ho - ra ma - re să for - măm.
Să mai vi - nă la ju - cat, Ci - ne pâ - n-a - cum a stat.

- Execută mișcări sugestive, corespunzătoare versurilor.
- Înlocuiește silabele cântecului, potrivit codului dat.

sunete scurte

sunete medii

3. Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor, indicând A (adevărat) sau F (Fals).

- Folclorul cuprinde toate creațiile populare, orale, transmise din generație în generație.
- Hora este cel mai cunoscut dans popular românesc.
- Colindele se cântă tot timpul anului. Acestea însoțesc obiceiuri tradiționale.
- La joacă se intonează cântece din folclorul copiilor.

4. *Atelier de creație*. Lucrați în echipă. Creați câte un cântecel, după criteriile date:

- a. • se referă la albină;
- b. • este despre fluturaș;
- cuprinde sunete scurte și medii.
- cuprinde sunete lungi și medii.

Să aflăm împreună cu DO-RE-LA și SI-MI

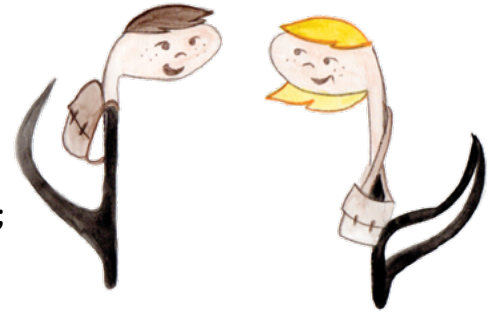
Ce știm? Cât știm? Cum știm?

1. Grupează titlurile cântecelor după categoriile de mai jos:

- Melc, melc, codobelc;
- Gărgăriță-riță;
- Bună dimineața la Moș Ajun!;
- Astăzi s-a născut Hristos;
- Trei păstori;
- Podul de piatră.

folclorul copiilor

colinde

2. Indică varianta corectă de răspuns.

- a. Sunetele muzicale sunt:
- vocale;
 - instrumentale;
 - vocale și instrumentale.
- b. Înlănțuirea organizată a duratelor sunetelor se numește:
- ritm;
 - timbru;
 - nuanță.
- c. Cel mai cunoscut dans popular românesc este:
- hațegana;
 - hora;
 - sârba.

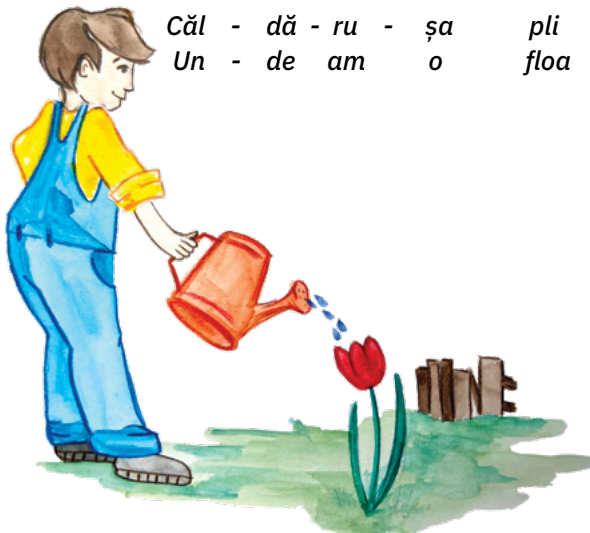
3. Scrie duratele corespunzătoare cântecului dat, respectând codul.

Căldărușa plină

Iū - tē, iū - tē pas pas iū - tē iū - tē pas pas
 Căl - dă - ru - șa pli - nă Hai - de în gră - din - nă!
 Un - de am o floa - re Ce-o să creasc - că ma - re.

Autoevaluare

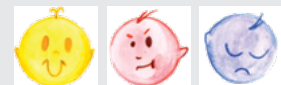
S	•		
B	•	•	
FB	•	•	•

- – două titluri
- – o variantă corectă
- – 3 durate

1 2 3

S			
B			
FB			

Mă simt

- Ascultați colinde din diferite zone ale țării.

Știi că...?

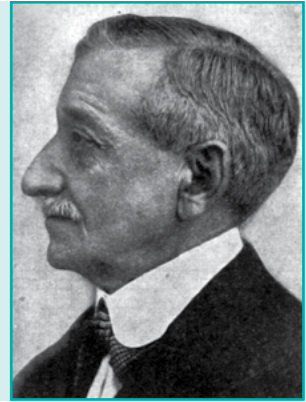
Cel mai cunoscut cântec dedicat lui Moș Crăciun este scris de Dumitru Georgescu Kiriac.

Dumitru Georgescu Kiriac a fost un compozitor și dirijor român, profesor la Conservatorul de muzică din București.

A realizat lucrări vocale, corale, cu un autentic specific național, dintre care foarte cunoscute sunt: *Pe cărare sub un brad*, *Foaie verde lămâiță*, *S-a dus cucul de pe-aici*.

Dumitru Georgescu Kiriac
(1866, București – 1928, Viena)

Moș Crăciun (după auz)

Muzica: D.G. Kiriac
Versuri: St. Cruceanu

Andante mf

Moș Cră - ciun cu ple - te dal - be A so - sit de prin nă -
meți, Să a - du - că da - ruri mul - te La fe -
ti - țe și bă - ieți. Moș Cră - ciun, Moș Cră - ciun.

rit pp

*Din bătrâni se povestește
Că-n toți anii negreșit
Moș Crăciun pribeag sosește
Niciodată n-a lipsit
Moș Crăciun, Moș Crăciun*

*Moș Crăciun cu plete dalbe
Încotro vrei s-o apuci
Ți-aș cânta Florile dalbe
De la noi să nu te duci!
Moș Crăciun, Moș Crăciun!*

Autoevaluare

Tehnica 3-2-1. Completează enunțurile date, referindu-te la ceea ce ai reținut din unitatea de învățare parcursă.

- 3 lucruri pe care le-am învățat sunt ...
- 2 idei pe care le-am reținut și pe care aș vrea să le aprofundez sunt ...
- 1 pricepere/deprindere pe care consider că am dobândit-o este ...

4

Unitatea

Înșirăm mărgăritare. Elemente de limbaj muzical

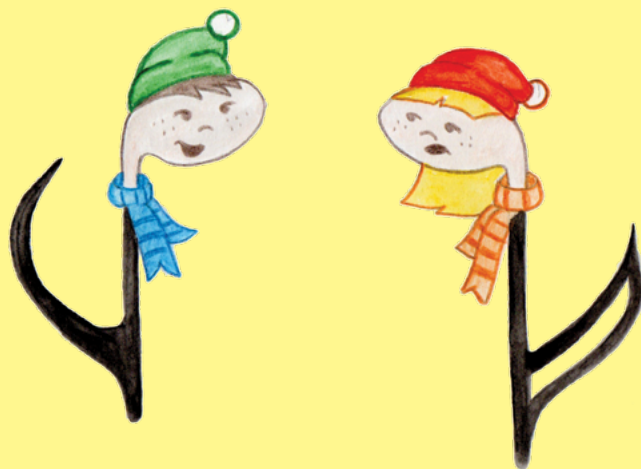
Împreună cu DO-RE-LA și SI-MI vom învăța despre:

1. Înălțimea sunetelor muzicale. Melodia
2. Portativul. Cheia sol
3. Sunetul și nota Sol
4. Sunetul și nota Mi
5. Sunetul și nota La
6. Sunetul și nota Do
7. Sunetul și nota Do₂
8. Sunetul și nota Re
9. Sunetul și nota Fa
10. Sunetul și nota Si
11. Legătura dintre text și melodie. Strofa și refrenul

Recapitulare

Evaluare

Audiție

Știm

Tot ceea ce se aude în natură reprezintă sunete.

Descoperim

- Intonează sunetele produse de animalele ilustrate.
- Imită și alte sunete pe care le auzi în mediul înconjurător.
- Care sunete ți se par mai subțiri (înalte)? Dar mai groase (joase)? Compară sunetele produse de urs cu cele ale păsărelelor.

Joc: Cum face...?

Se scot dintr-un săculeț jetoane cu animale sau obiecte. Pe rând, fiecare elev va intona sunetul produs de obiectul/animalul indicat.

Reținem

Melodia este o înlănțuire de sunete și pauze muzicale. Într-o melodie, sunetele urcă și coboară.

Sunetele muzicale pot avea înălțimi diferite: sunete groase (joase/groase), medii (nici prea joase, nici prea înalte), subțiri (înalte/acute).

Exersăm

Interpretați jocul muzical dat, executând acțiunile sugerate de text.

Prieteni cântăreți
(după auz)

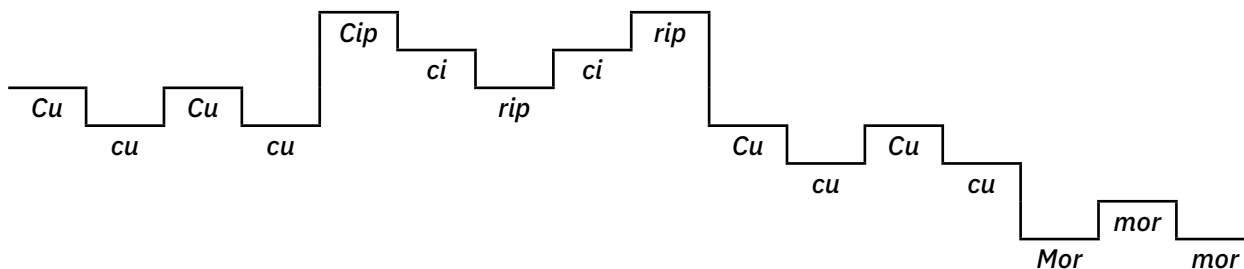
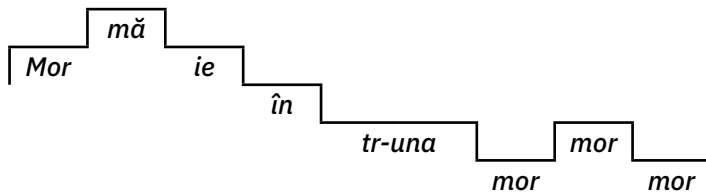
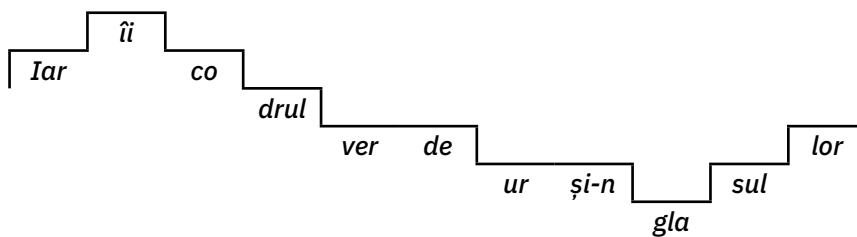
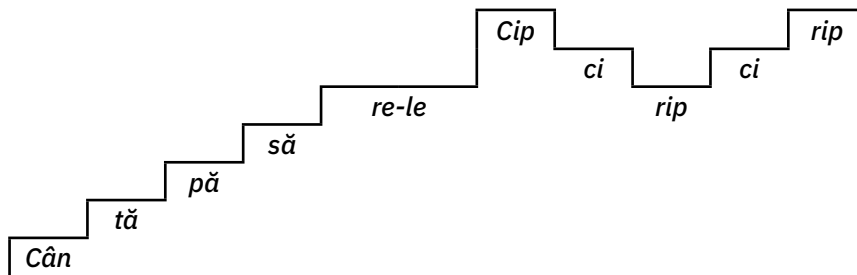
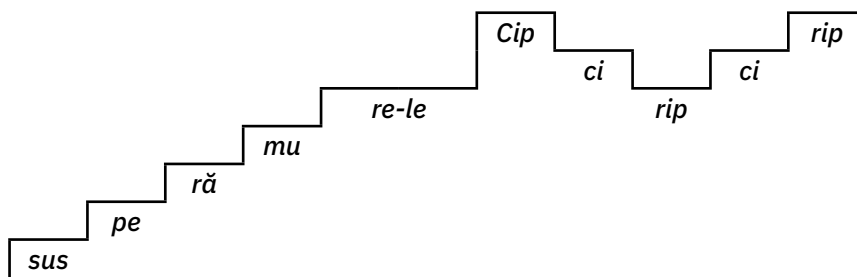
Versurile și muzica: Ana Motora Ionescu

Sus pe ră - mu - re - le, Cip ci - rip ci - rip,
Cân - tă pă - să - re - le, Cip ci - rip ci - rip.

Iar în co - dru ver - de, Ur - și - n gla - sul lor Mor - mă - ie în - tr - u - na, mor, mor, mor.

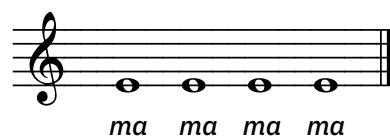
Cu - cu, cu - cu, cip - ci - rip, ci - rip, Cu - cu, Cu - cu, Mor, mor, mor.

1. Observă „scara melodică“ a cântecului *Prietenii cântăreți*.

Exerciții de intonație

Intonează silabele indicate potrivit înălțimii date.

Audiție

Audițați cântece cunoscute, destinate copiilor.

- Intonați fragmente cu sunete înalte/ joase/medii, observând direcția înălțimilor sunetelor.
- Indicați termenii de nuanță pentru fiecare cântec.
- Precizați starea pe care o sugerează melodia fiecărui cântec.

Portofoliu

Întocmește o fișă pe care să notezi „scări melodice“ ale unor cântece învățate.

Termeni-cheie

- melodie
- sunete joase
- sunete medii
- sunete înalte

Știm

Sunetele muzicale sunt caracterizate de:

- durată (lungi, medii, scurte);
- înălțime (înalte, medii, joase);
- intensitate (tare, încet);
- timbru (vocal, instrumental).

Știi că...?

- marcăm un sunet gros prin scrierea notei corespunzătoare sub sau pe prima linie a portativului?
- o notă scrisă pe liniile 4 sau 5 sau pe spațiile 3 sau 4 indică un sunet înalt?

Dictare

Scrie:

- o notă potrivită unui sunet jos, intonată după codul pas;
- o notă potrivită unui sunet înalt, intonată după codul ra - ar;
- două note potrivite unui sunet mediu, intonate după codul iu - te.

Descoperim

Observă cântecul *Gâză, gâză mică*, din folclorul copiilor.

Gâ - ză, gâ - ză mi - că Hai în tră - su - ri - că.
Să te duc pe lun - că La ma - ma la mun - că,
Să-ți dau boa - be mul - te Mul - te și mă - run - te.

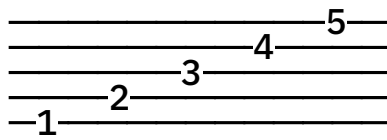
- Unde este scris cântecul?
- Prin ce este redată înălțimea sunetelor?
- Ce crezi că reprezintă primul semn?

Reținem

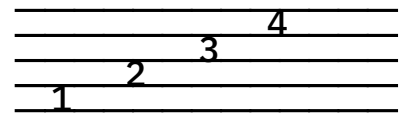
Semnul grafic al sunetului muzical este nota muzicală.

Sunetele se aud și se intonează, notele se văd și se scriu. Notele muzicale se scriu pe portativ, grupul de cinci linii orizontale, drepte, între care se regăsesc și spații.

Liniile și spațiile se numerează de jos în sus.

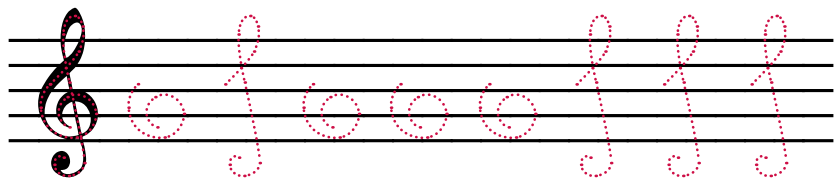

linii

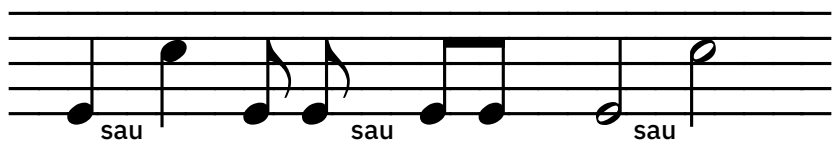

spații

Semnul grafic de la începutul portativului se numește cheia SOL (fixează locul notei SOL pe a doua linie a portativului).

Notele muzicale pot fi reprezentate astfel:

▶ Exersăm

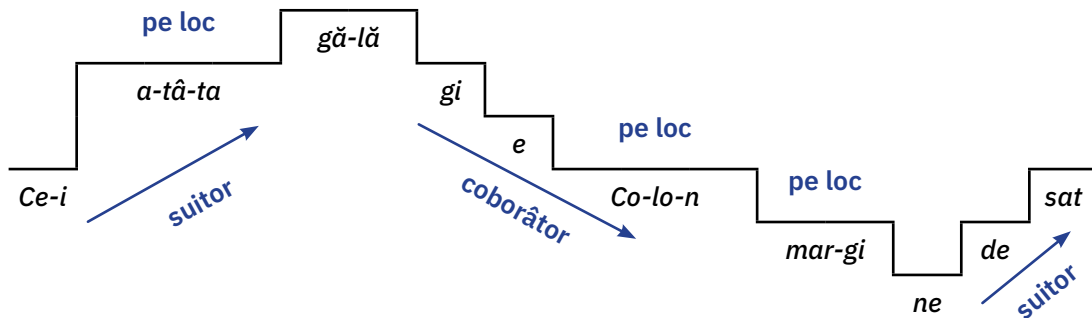
Învăță și interpretează cântecul *Omul de zăpadă*.

Omul de zăpadă (după auz)

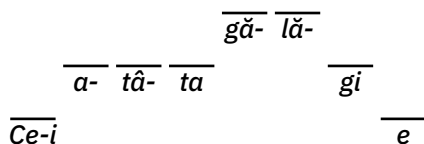
Muzica: Ion Vintilă
Versurile: Titel Constantinescu

Ce - i a - tâ - ta gă - lă - gie, Co - lo-n mar - gi - ne de sat?
Chi - u - ind de bu - cu - ri - e Mulți co - pii s-au a - du - nat
Ia te ui - tă, toți gră - ma - dă 'Nal - ță o - mul de ză - pa - dă

- Urmărește „scara melodică“ a primului portativ al cântecului.

- Realizează și tu „scara melodică“ a celorlalte două portative.
- Indică sensul „suitor“, „coborător“ sau „pe loc“, prin mișcări diferențiate ale mâinilor, în funcție de înălțimea sunetelor.

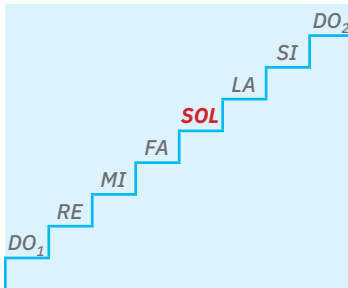
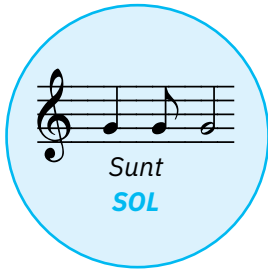
Joc: Suntem note muzicale

Improvizați, pe podea, un portativ, trasând liniile cu bandă adezivă. Plasați-vă, la comanda unui coleg, pe portativ (exemplu: fetiță pe linia a doua).

Diversificați jocul, plasând obiecte sau jetoane (exemplu: floare pe primul spațiu).

Termeni-cheie

- portativ
- linii
- spații
- cheia SOL

Descoperim

Observă cântecul următor.

Cântec

Muzica: I.D. Vicol

- Precizează pe ce notă este scris cântecul dat.
- Scrie, în caiet, cântecul, notând sub fiecare notă: *iu-te* pentru ; *pas* pentru ; *ra-ar* pentru .
- Intonează cântecul.

Reținem

Sunetul SOL este un sunet de înălțime medie.
Nota SOL se scrie pe a doua linie a portativului.

Jocul silabelor

Scrie, pe o fișă, cât mai multe cuvinte care conțin silaba „SOL”.
Exemplu: SOL-dat

Exersăm

1. Intonați cântecul *A sosit iarna*.

A sosit iarna (după auz)

Versurile și muzica: autori

2. Învățați și interpretați cântecul dat.

Soldatul (după auz)

Versurile și muzica: Sofica Matei

Un sol - dat se - n - ve - se - leș - te Cîn - tă din - tr - un
solz de peș - te, E so - list și e - xer - sea - ză, No - ta
Sol, sol - fe - gi - a - ză sol, sol, sol, sol, sol, sol.

- Identificați sunetul SOL.
- Asociați-l cu silaba corespunzătoare.
- Transcrieți cântecul în caiete și încercuiți, cu roșu, nota SOL.

3. Descoperă regula șirului și scrie un portativ cu acest șir.

4. Indică portativul pe care sunt scrise doar note SOL.

a.

b.

c.

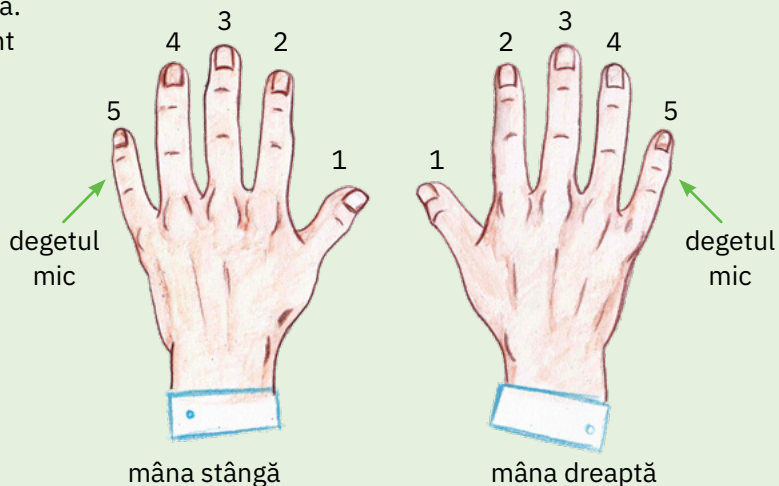
Știi că...?

Pianul este un instrument cu clape.

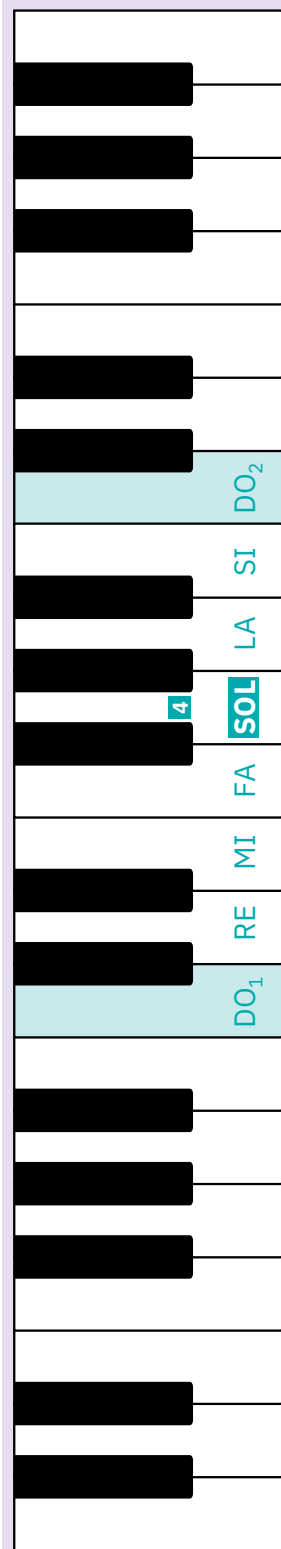
Clapele albe și cele negre alcătuiesc claviatura.

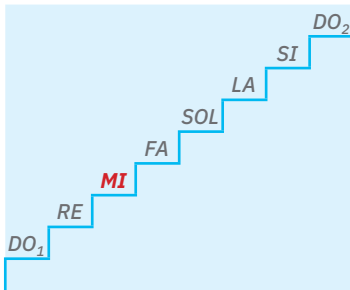
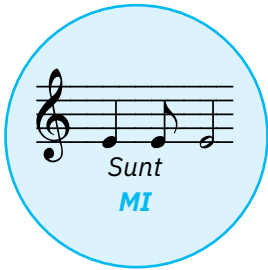
Clapele negre sunt așezate alternativ, câte 2 și câte 3.

Clapele se ating și se acționează fiecare cu un anume deget.

Caută, pe claviatură, nota SOL.

Descoperim

Ascultă cântecul următor.

Broscuța

Din folclorul copiilor

- Ce sunete ai recunoscut?
- Care sunet este mai înalt? Dar mai grav?
- Indică silabele corespunzătoare sunetului SOL, apoi pe cele corespunzătoare sunetului MI.
- Unde este scrisă nota MI?

Reținem

Sunetul MI este un sunet mai grav (jos) decât sunetul SOL. Nota MI se scrie pe prima linie a portativului.

Jocul numelor

Enumeră cât mai multe nume care conțin silaba MI.

Exercițiu ritmic și de intonație

Executați exercițiile date.

Exersăm

1. Învățați cântecul *Grădinița*.

Grădinița (după auz)

Muzica: Aurel Ivășcanu

Allegretto mf

Flo - ri - ci - că flo - ri - cea, As - ta-i gră - di - ni - ța mea.
Ce fru - mos mă joc în ea, Tra, la, la.

- Transcrieți cântecul în caiete, marcând nota MI cu roșu.
- Intonați cântecul, înlocuind silabele cu *iu-te* pentru ♪; *pas* pentru ♩; *ra-ra* pentru ♩.
- Marcați, cu mâna, înălțimea notelor și cântați în același timp.

DO
RE
MI
FA
SOL
LA
SI
DO

- Realizați și voi o scară asemănătoare pentru al doilea portativ.

2. Continuă ca în model.

- ### 3. Cântați, pe claviatură, cântecul *Grădinița*, acționând clapa pentru MI cu degetul 2, mâna dreaptă, iar pentru SOL, cu degetul 4, mâna dreaptă.

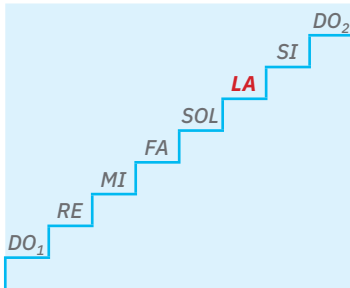
Caută, pe claviatură, notele SOL și MI.

DO₁ RE MI FA SOL LA SI DO₂

Portofoliu

Scrie două versuri potrivite pentru melodia dată.

SOL
MI

Descoperim

Ascultă următorul cântec.

Pui de turturea

Muzica: Ioan D. Vicol

- Ce sunete ai recunoscut?
- Privește portativul. Numește notele muzicale cunoscute.
- Precizează unde este așezată noua notă. Crezi că sunetul pe care îl marchează este mai înalt sau mai grav decât SOL și MI? Argumentează.

Reținem

Sunetul LA este un sunet înalt.

Nota LA se scrie pe al doilea spațiu al portativului.

Exercițiu ritmic și de intonație

Executați exercițiile date.

Știi că...?

Sunetul LA se produce prin lovirea diapazonului, un instrument din metal? Tonul telefonului fix este LA? Acordarea instrumentelor unei orchestre se face după sunetul LA?

Jocul ortogramei „la“

Amintește-ți despre scrierea cuvântului „la“ de la orele de română. Completează enunțurile:

	școală

Mergem LA

▶ Exersăm

1. Învățați cântecul *Mama*.

Mama (după auz)

Din folclorul copiilor

Andante

1. Ci - ne vă iu - beș - te? Ci - ne vă - n - dră - geș - te?
2. Bas - me mi - nu - na - te Ci - ne po - ves - teș - te?

Zi de zi mun - ceș - te Pen - tru a vă creș - te?
Ju - că - rii fru - moa - se Ci - ne dă - ru - ieș - te?

Vă dați sea - ma? Es - te ma - ma, ma - ma, ma - ma!
Vă dați sea - ma? Es - te ma - ma, ma - ma, ma - ma!

- Încercuiți nota LA, precizând locul acesteia pe portativ.
- Intonați cântecul în ștafetă, fiecare elev câte un vers.
- Mimați starea pe care v-a produs-o cântecul.

CRITERII DE EVALUARE:	DA	NU
• redarea ritmică a cântecului;		
• redarea melodică a cântecului;		
• intonarea rândului melodic în cadrul ștafetei;		
• mimarea stării produse;		
• executarea de mișcări libere sugerate de text.		

Da – 2 p; Nu – 0 p

0 – 2 p
2 – 4 p
4 – 6 p
6 – 8 p
8 – 10 p

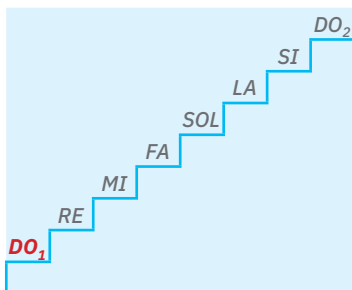
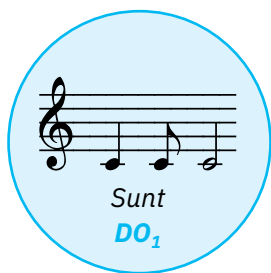
2. Continuă în caiet, ca în model.

Portofoliu

Realizează o felicitare, îmbinând diferite materiale și tehnici de lucru specifice artelor plastice (decupare, lipire, pliere ș.a.). Oferă-i-o mamei cu ocazia zilei de 8 Martie.

Caută, pe claviatură, notele SOL, MI, LA.

Descoperim

Ascultă cântecul *Mămăruța*, după George Breazul.

Mămăruța

Muzica: George Breazul

Mă - mă - ru - ță, ru - ță, Su - ie - mă - n că - ru - ță
Și mă du la va - le Pe mă - ță că - la - re.

- Numește sunetele pe care le-ai recunoscut.
- Privește portativul. Precizează notele învățate.
- Identifică noua notă muzicală.

Unde este plasată?

Este un sunet înalt, mediu sau grav? Motivează.

Reținem

Sunetul DO₁ este un sunet mai grav (jos).

Nota DO₁ se scrie sub portativ, pe o linie suplimentară.

Joc: Cine poate fi?

- Jucați în perechi. Unul dintre copii intonează unul dintre sunetele învățate. Celălalt asociază sunetul unui animal/unui obiect.
- Realizați o listă cu animale/obiecte care pot fi asociate cu DO₁. Desenați câteva dintre acestea pe jetoane. Exemplu: Intonez sunetul DO₁. Asociez cu glasul unui urs.

Exercițiu ritmic și de intonație

Executați exercițiile date.

Dormi u - șor, pu - i - șor, Dormi cu ma - ma - n - ce - ti - șor,
iū - te pas iū - te pas iū - te iū - te pas pas ra - ar

- Intonează exercițiul și mimează mișcări și atitudini corespunzătoare versurilor.

Audiție

Audiați și învățați cântecul *Do e-o doamnă prea frumoasă*.

Alege un emoticon prin care să exprimi cum te simți după audierea cântecului indicat.

trist	indiferent	aiurit
gânditor	jucăuș	vesel

Exersăm

1. Învățați cântecul dat.

Dirijorul DO (după auz)

Muzica: Ana Motora Ionescu

Moderato

1. Su - ne - te - le toa - te cân - tă - n gla - sul lor
 2. Și dis - ci - pli - na - te toa - te cân - tă - n cor
 3. E - le se pre - zin - tă pe nu - me - le lor
 4. Ia as - cul - tă gla - sul, pă - să - re - le - lor

În - tre e - le în - să DO e di - ri - jor.
 Fie - e - ca - re - as - cul - tă De DO di - ri - jor.
 SOL, SOL, LA, LA, SOL, MI, DO, DO, di - ri - jor.
 Ui - te că și e - le Au un di - ri - jor.

- Intonați cântecul în dialog – cor și soliști (SOL, MI și LA).
- Indicați, prin mișcarea mâinii, înălțimea și durata notelor.
- Identificați silabele corespunzătoare notei DO₁.
- Intonați cântecul, bătând din picior, pentru a marca sunetul DO₁.

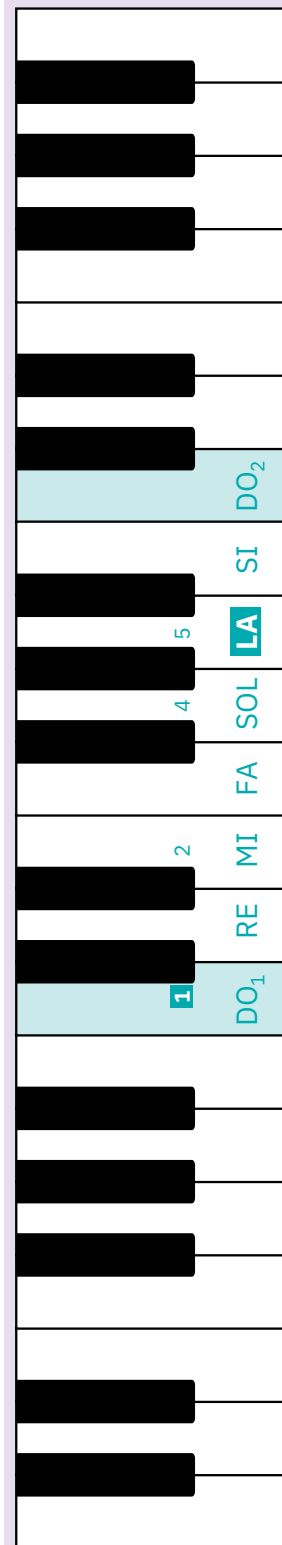
2. Acționați claviatura, potrivit codului numerelor:

1 – DO₁; 2 – MI; 4 – SOL; 5 – LA.

4421; 554; 4545; 42;

4421; 554; 4545; 21.

Caută, pe claviatură, sunetele învățate.

Portofoliu

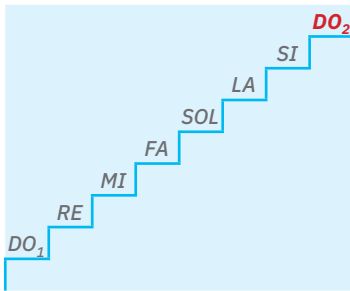
Creează jetoane cu desene și cuvinte, ca în model.

DOvleac

caDOu

Descoperim

Ascultă cântecul *La moară*.

La moară

Vi - ne-o cioa - ră jos la moa - ră, Ti - ca, ti - ca, ti - ca,
Gă - i - na-i cer - ne, fă - i - na, Ti - ca, ti - ca, ti - ca,

Să ma - ci - ne grâu, se - ca - ră, Ti - ca, ti - ca, ta!
Și gân - sa - cul um - ple sa - cul, Ti - ca, ti - ca, ta!

- Numește sunetele pe care le-ai recunoscut.
- Observă portativul. Precizează sunetele învățate.
- Identifică noua notă muzicală.

Unde este plasată?

Este un sunet înalt, mediu sau grav? Motivează.

Ce poți spune despre scrierea acestei note?

Reținem

Sunetul DO₂ este un sunet acut (înalt).

Nota DO₂ se scrie pe spațiul dintre a treia și a patra linie a portativului.

Exercițiu ritmic și de intonație

Executați exercițiile date.

Tre - ce tre - nul prin tu - nel U - U - Uu!

Și e - co - ul du - pă el U - U - Uu!

iū - tē iū - tē iū - tē pas pas pas ra-ar

Vei reuși dacă:

- vei prelua corect tonul;
- vei respira corect;
- vei intona sunetele potrivit înălțimii lor;
- vei respecta ritmul potrivit duratei sunetelor.

Diagrama

Compară sunetele/notele muzicale DO₁ și DO₂, completând o diagramă asemănătoare.

▶ Exersăm

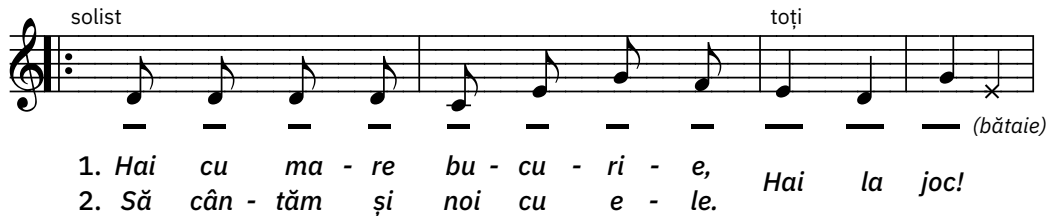
1. Învățați cântecul următor.

Primăvara a sosit (după auz)

Muzica: Nicolae Oancea

1. Pri - mă - va - ra ia - răși a so - sit.
Și câm - pi - a ia - răși a-n - ver - zit.
2. Pă - să - re - le - le ci - rip în zbor.
Ci - ri - pesc, ci - rip în gla - sul lor.

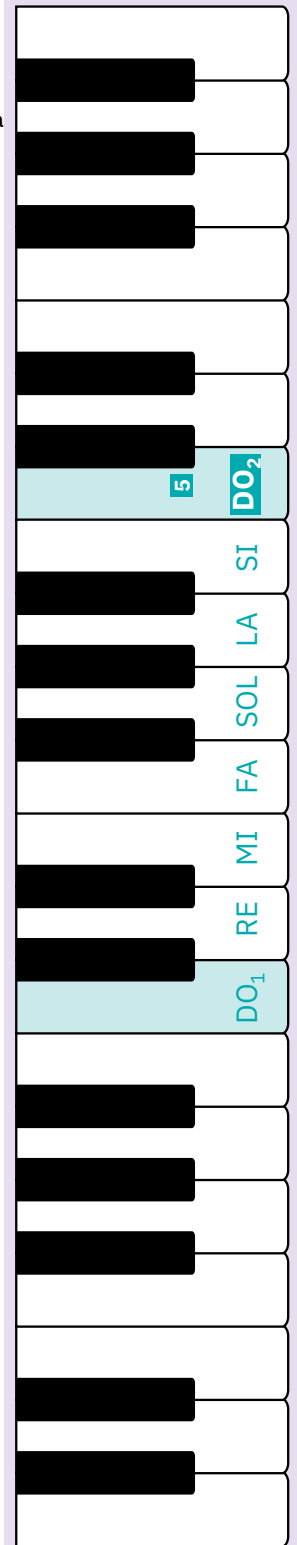

- Intonați cântecul cu solist și cor. Corul va cânta partea indicată prin cuvântul „toți“.
- Cântați alternativ cu versuri, apoi numind notele.
- Marchează sunetul DO₂ prin atingerea unui triunghi.

2. Continuă în caiet, ca în model.

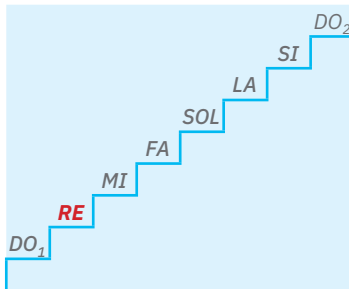
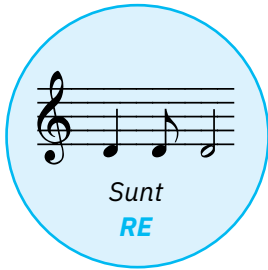
Caută, pe claviatură, sunetele învățate.

Portofoliu

Realizează note muzicale cu fețe vesele.

Descoperim

Ascultă cântecul *Brosuța*.

Brosuța
(după auz)

Muzică și versuri: I.D. Vicol

Allegretto

- Numește sunetele pe care le-ai recunoscut.
- Observă portativul. Precizează notele învățate.
- Identifică noua notă muzicală.
Unde este plasată?
Ce fel de sunet este? Motivează.
Unde este scrisă?

Reținem

Sunetul RE este un sunet grav (gros/jos).

Nota RE se scrie sub prima linie a portativului, deasupra notei DO.

Exercițiu ritmic și de intonație

Executați exercițiile date.

Joc

Descoperă numele ascunse pe portativ, apoi intonează.

Joc: Părți de vorbire

Descoperă părți de vorbire care conțin silaba RE. Realizează, pe fișă, un inventar de cuvinte. Exemple:

- adjective – RE-ce; ma-RE;
- substantive – ră-coa-RE; RE-col-tă
- verbe – a RE-du-ce; a ce-RE.

Exersăm

1. Învățați cântecul următor.

Masă mare (după auz)

Din folclorul copiilor

Allegretto

1. Do - uă găș - te fac gă - luș - te, Doi tân - țari ___ fac vâr - zari, ___
2. Și când toa - te-au fost gă - ta - te, Gâs - ca la - tă și gu - șa - tă

Un bo - boc ___ su - flă - n foc Și co - co - șul, sus pe pli - tă,
A dat fu - ga la ve - cin S-a - du - că oa - la cu vin ___

În - vâr - teș - te o clă - ti - tă, Cal - dă, cal - dă, ru - me - ni - tă,
Un mo - tan, ce sta pi - tit, ___ A mân - cat tot ce - a gă - sit. ___

- Intonați cântecul în lanț, fiecare câte un vers.
- Indicați, prin mișcarea mâinii, înălțimea și durata sunetelor.
- Intonați cântecul, marcând cu tamburina sunetul RE.

2. Continuă în caiet, ca în model.

Joc: Mișcare pe muzică

Lucrați în două grupuri mari.

Primul grup intonează cântecul. Celălalt grup execută mișcările sugerate de muzică, însoțindu-le de mimică potrivită. Schimbați rolurile.

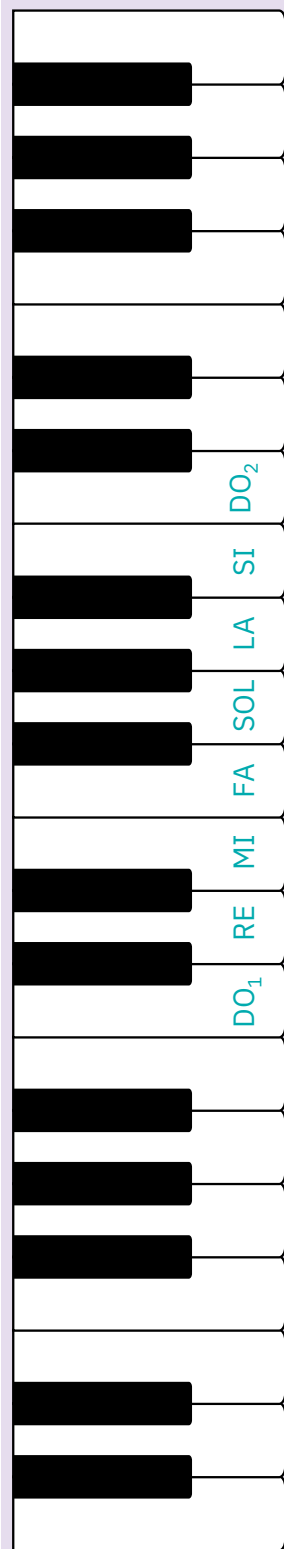
Portofoliu

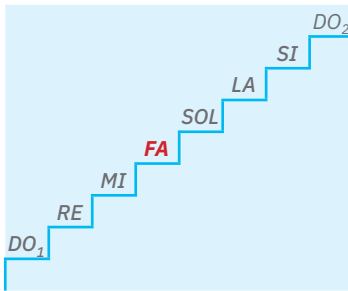
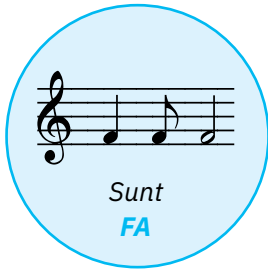
Confecționează o mască înfățișând o broscuță.

Poart-o când intonezi cântecul *Broscuța*.

Caută, pe claviatură, sunetele învățate.

Jocul silabelor

- Care denumire conține silaba FA în poziție inițială?

- Continuă șirul cu încă trei exemple.

Descoperim

Ascultă cântecul dat.

Cântecul notei Fa (după auz)

Muzica: Ana Motora Ionescu

- Numește sunetele pe care le-ai recunoscut.
- Observă portativul. Precizează notele învățate.
- Identifică noua notă muzicală.
Este un sunet grav sau înalt? Motivează.
Indică locul unde este scrisă nota FA.

Reținem

Sunetul FA este un sunet mediu, mai înalt decât DO₁, RE sau MI, dar mai grav decât SOL, LA sau DO₂.

Nota FA se scrie pe spațiul dintre prima și a doua linie a portativului.

Exerciții ritmice și de intonație

1. Executați exercițiile date.

2. Creează versuri potrivite pentru exercițiul melodic.

▶ Exersăm

1. Învățați cântecul *În pădure*.

În pădure (după auz)

Jucăuș

1. În pă - du - re e frun - ziș, În pă - du - re e de - siș,
2. Ghi - o - ce - ii ves - ti - tori, Vi - o - re - le - le su - rori
3. Pă - să - re - le - le-n frun - ziș Și-au gă - sit un as - cun - ziș

Vân - tul lea - gă - nă u - șor Ui - te - a-șa.
Pes - te tot le în - tâl - nim, Ui - te - a-șa.
Și-a - poi zboa - ră-n - ve - sel cânt, Ui - te - a-șa.

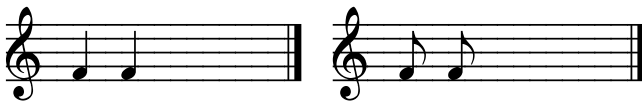

Frun - ze - le co - pa - ci - lor. Ui - te - a-șa.
Și noi doar le mi - ro - sim. Ui - te - a-șa.
Că - tre cer, că - tre pă - mânt. Ui - te - a-șa.

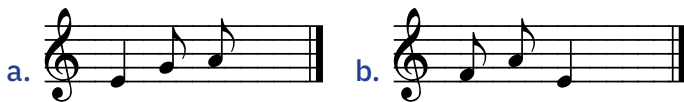
- Intonați cântecul în colectiv, apoi cu solist (versurile) și cor („Uite-așa“).
- Indicați, prin mișcarea mâinii, înălțimea și durata sunetelor.
- Cântați cântecul, executând mișcări, după cum sugerează versurile.

2. Realizează scara melodică a cântecului *În pădure*.

3. Precizează durata notei FA în situațiile date.

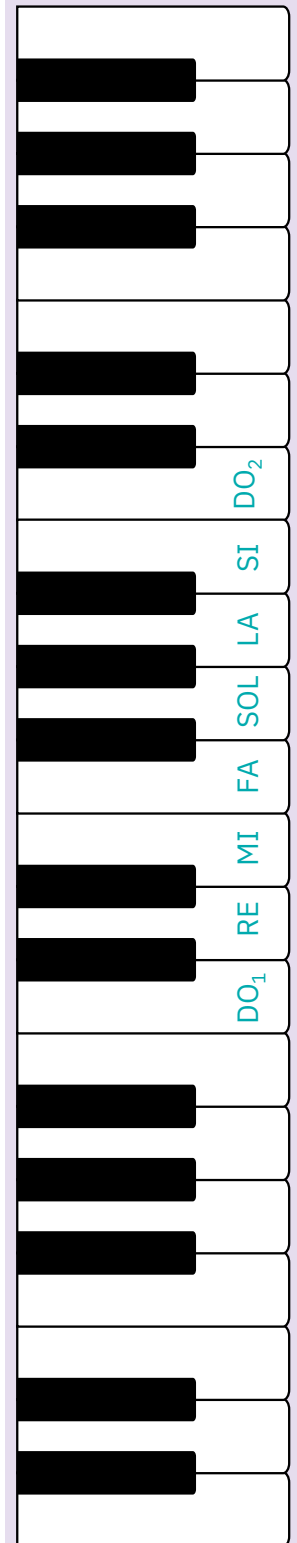
4. Indică portativul pe care sunt scrise doar note FA.

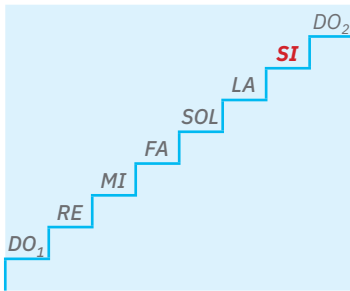
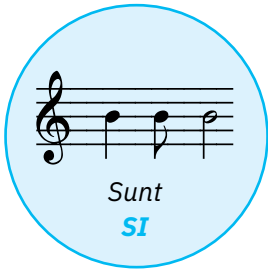

Portofoliu

Realizează un desen sugerat de cântecul *În pădure*.

Caută, pe claviatură, sunetele învățate.

Descoperim

Ascultă cântecul *Porumbița*.

Porumbița
(după auz)

Muzica: George Breazul

Po - rum - bi - ță, O, dră - gu - ță, Un - de - ți speli tu oa - re,
Ful - gi - șo - rii, O - chi - șo - rii, Al - be - le - a - ri - pioa - re?

Doar în ro - uă Sau când plo - uă Te faci fru - mu - și - că.
Sau în va - le, Lân - gă ca - le, Te speli mi - ti - ti - că.

- Numește sunetele pe care le-ai recunoscut.
- Observă portativul. Precizează notele învățate.
- Identifică noua notă muzicală.
Ce fel de sunet este? Motivează.
Indică locul unde este scrisă nota SI.

Reținem

Sunetul SI este un sunet înalt (acut).
Nota SI se scrie pe a treia linie a portativului.

Exercițiu ritmic și de intonație

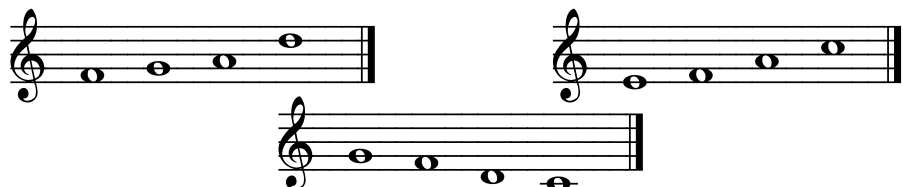
Executați exercițiile date.

Hai, flu - tu - raș, Zboa - ră u - șor, Vi - no pe - un nor Ca un poz - naș

Exersăm

1. Numește notele care lipsesc din scările melodice.

Joc: Ghici ce e?

SIN -

SI -

SIM -

2. Învățați cântecul dat.

Iepuraș, drăgălaș (după auz)

După Alexandru Voevidca

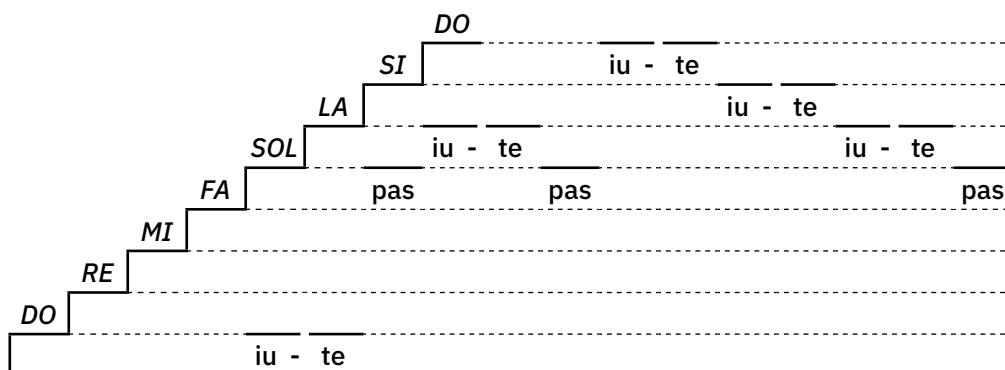
Rărișor

Ie - pu - raș, dră - gă - laș, A fu - git pes - te i - maș
Dar Co - dău, câi - ne rău, L-a stâr - nit din cui - bul său

Și s-a dus co - lo sus, În - tr-o tu - fă s-a as - cuns.
Și-a ple - cat spe - ri - at, În cel co - dru - n - tu - ne - cat.

- Intonați cântecul pe grupe, alternativ, fiecare grupă câte o strofă.
- Cântați cântecul, executând mișcări libere.
- Realizați scara melodică a cântecului, ca în model.

DO
SI iu - te
LA iu - te
SOL iu - te iu - te
FA pas pas pas
MI
RE
DO iu - te

3. Scrie, în caiet, câte un rând cu nota SI, având durate diferite (iu-te, pas, ra-ar).
4. Scrie, în caiet, șirul crescător, apoi descrescător al notelor învățate.
 - Marchează, cu roșu, nota SI.
5. Cântă, pe claviatură, fragmentele muzicale, urmărind succesiunea notelor.
 - Do, Mi, Sol, Sol, Mi;
 - Sol, La, Si, Do₂, Sol;
 - Do₂, Si, La, Mi, Do₁.

Caută, pe claviatură, sunetele învățate.

Portofoliu

Realizează un iepuraș, folosind tehnica colajului. Ai nevoie de o bucată de fetru alb/gri/negru, ochi jucăuși, fire de ață, un ghemotoc mic de vată, foarfecă, lipici.

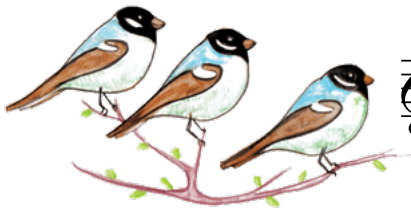
Știm

Cântecul înseamnă versuri și melodie.

Joc: Mima

Mimează și execută mișcări sugerate de textul fiecărui cântec:

- legănarea copilului;
- mersul voinicilor, în pas vioi.

Descoperim

Ascultă cântecele următoare, interpretate de învățător.

Cântec de leagăn
(după auz)

Muzica: Nicolae Ursu

1. Lu, lu, lu, cu lea - gă - nu' ___ Pâ - nă vi - ne brea - bă - nu' ___
2. Vi - no cur - că de mi - l cul - că Și tu somn de mi - l a - dormi.
3. Și tu ra - ță de - l ia - n bra - țe Și tu peș - te de mi - l creș - te

Hai - da, cu lea - gă - nu', Pâ - nă vi - ne brea - bă - nu'

Voinicii
(după auz)

Muzica: Nelu Ionescu

Cea - ta lui Pi - ț i - goi Tre - ce mân - dră prin ză - voi,
Toți lup - tă - tori de soi. Dai în - tr - u - nul, ț i - pă doi.

A - o - leu ce tă - ră - boi, Dai în - tr - u - nul, ț i - pă doi.

- Despre ce vorbesc versurile *Cântecului de leagăn*? Dar ale cântecului *Voinicii*?
- Care dintre cântece s-a cântat mai lent? Dar mai mișcat? De ce credeți?
- Există o legătură între textul și melodia unui cântec? Motivează.

Reținem

Majoritatea cântecelor sunt alcătuite din **strofe** (cuplet) și **refren**.

Strofa este alcătuită din două sau mai multe **versuri**, fiecare vers având un rând melodic.

Refrenul este partea cântecului care se repetă după fiecare strofă. De multe ori, linia melodică a refrenului diferă de cea a strofelor.

Între textul unui cântec și muzică există o strânsă legătură. Versurile îi sugerează compozitorului o anumită stare, pe care acesta o imprimă melodiei. De aceea, unele cântece se cântă mai lent, altele mai ritmat sau moderat.

▶ Exersăm

1. Învățați cântecul *La pădure*.

La pădure (după auz)

Folclorul copiilor

Moderat

1. Când am fost noi la pă - du - re, La, la, la, la, la,

Am cu - les la fragi și mu - re La, la, la, la, la,

1. 2.
Ui - te - a - șa, ui - te - a - șa, La, la, la, la, la, la.

– rând melodic

– rând melodic

– refren

- Intonați cântecul împărțiți în 3 grupe:
 - Prima grupă cântă primul rând melodic.
 - A doua grupă cântă al doilea rând melodic.
 - A treia grupă cântă refrenul.
- Intonează cântecul, apoi autoevaluează-te, folosind criteriile date și scara de apreciere.

CRITERII DE EVALUARE	DA	NU	PARȚIAL	Da – 2 p; Nu – 0 p; Parțial – 1 p
• Am preluat corect tonul.				
• Am cântat sunetele după înălțimea lor.				
• Am respectat durata sunetelor.				
• Am redat corect linia melodică.				
• Am sincronizat versurile cu melodia.				

Joc: Recunoaște cântecul

Fiecare copil va intona, pe rând, câte un rând melodic dintr-un cântec învățat.

Ceialți vor asculta și vor numi cântecul.

Dacă nu reușesc, se va intona o parte mai mare din cântec.

Portofoliu

Realizează, pe o fișă, un tabel în care să notezi titlurile unor cântece clasificate astfel:

• după structură:	– cu strofă și refren
– fără refren
• după tipul mișcării	– lente
– moderate
– vesele

Termeni-cheie

- rând melodic
- strofă/cuplet
- refren

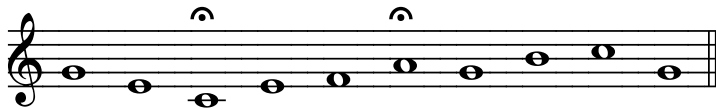

Să recapitulăm cu DO-RE-LA și cu SI-MI

1. Indică varianta corectă de răspuns.

- Sunetele se deosebesc prin:
 - a. durată;
 - b. înălțime;
 - c. durată și înălțime.
- Un sunet muzical poate fi:
 - a. grav;
 - b. acut;
 - c. grav, acut sau mediu.
- Nota muzicală este:
 - a. semnul grafic al unui sunet;
 - b. semnul grafic al unui sunet muzical;
 - c. un semn oarecare.
- Portativul este un grup de:
 - a. 5 linii și 4 spații;
 - b. 4 linii și 5 spații;
 - c. 5 linii și 5 spații.

2. Intonează sunetele de pe portativ.

3. Scrie, pe portativ, notele corespunzătoare sunetelor indicate.

DO₁ SOL MI FA LA DO₂

4. Învăță cântecul.

Canar frumos (după auz)

Muzica: Ludwig van Beethoven

Rar

1. Ca - nar fru - mos, Cân - tă - mi du - ios, Ia - tă, ra - mu - ra - i în - flo - ri - tă,
2. Co - pi - le drag, Eu sunt pri - beag, Li - ber - ta - tea mi - e scump te - za - ur.

Co - li - vi - e de a - ur ai, Pa - să - re dra - gă, fii fe - ri - ci - tă.
De tris - te - țe eu aș mu - ri Du - pă ză - bre - le - le reci de a - ur.

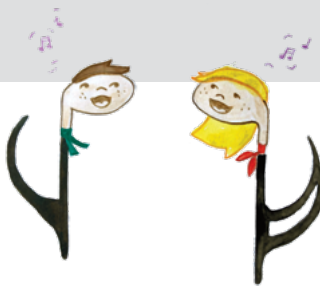
- Intonați, în perechi, în dialog, cântecul, unul fiind copilul, celălalt canarul.
- Discutați despre ritmul melodiei și despre starea pe care v-a provocat-o.

Activitate instrumentală

- Cântă, la claviatură, cântecul *Canar frumos*.
- Improvizează o scurtă melodie, folosind sunetele de la DO₁ la DO₂.

Să aflăm împreună cu
DO-RE-LA și cu SI-MI

Ce știm? Cât știm? Cum știm?

1. Realizează corespondența între animalele ilustrate și tipul de sunete produse de acestea.

înalte

joase

medii

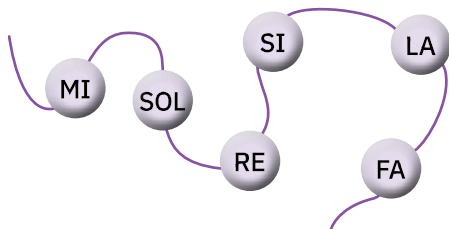
2. Completează enunțurile cu informații potrivite.

- Melodia este o înălțuire de
- Semnul grafic al sunetului muzical este
- ... este grupul de 5 linii orizontale și 4 spații, pe care se notează notele muzicale.
- Liniile și spațiile se numerează
- ... este semnul grafic de la începutul portativului, în dreptul notei SOL.
- Sunetele se deosebesc prin

3. Numește notele scrise pe portativ.

4. Scrie, pe portativ, sunetele indicate.

5. Alege unul dintre cântecele învățate în această unitate.

Intonează cântecul, urmărind să redai corect:

- înălțimea sunetelor;
- durata sunetelor;
- felul melodiei (lentă/moderată/veselă).

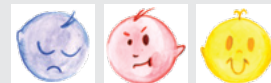
Autoevaluare

S	•			
B	•	•		
FB	•	•	•	

- – 1 corespondență
- – 2 completări/enunțuri
- – 2 note
- – 2 note
- – 1 criteriu

	1	2	3	4	5
S					
B					
FB					

Mă simt

Ludwig van Beethoven
(1770, Bonn – 1827, Viena)

Unul dintre cei mai cunoscuți și apreciați compozitori germani, Ludwig van Beethoven a studiat pianul, orga, vioara și viola. A fost unul dintre elevii lui Haydn, la Viena.

Creația sa este cu atât mai impresionantă, cu cât compozitorul și-a pierdut treptat auzul, fiind surd la 39 de ani, ceea ce l-a împiedicat să mai cânte în public.

Cele mai importante lucrări ale sale sunt cele 9 simfonii, dintre care remarcabile sunt *Simfonia a III-a (Eroica)*, *Simfonia a VI-a (Pastorală)* sau *Simfonia a IX-a*, care cuprinde celebrul cor *Odă bucuriei*, devenit imnul Uniunii Europene.

- Vizionează desenul animat Disney *Fantasia*, din 1940, ce redă partea a II-a a *Simfoniei a VI-a (Pastorală)* scrisă de Ludwig van Beethoven.
- Această parte, intitulată *Scenă la pârâu*, sugerează curgerea lină a apei redată printr-o linie melodică lentă, plăcută.
- Completează CADRANELE, după audiție/vizionare.

1. Numește instrumentele muzicale pe care le-ai recunoscut.

2. Identifică personajele întâmplării.

3. Explică legătura dintre muzică și animație.

4. Precizează ce mișcări realizează personajele, pentru a însoți sugestiv povestea.

Expuneți la tablă și faceți un TUR al GALERIEI.

Discutați despre asemănările și deosebirile dintre părerile voastre.

Jurnalul cu dublă intrare

Ce am aflat din film?

Ce indicii am?

Atmosfera redată aparține vieții de la țară.

În melodie se disting sunete care seamănă cu ciripitul păsărelelor.

Autoevaluare

Apreciază activitatea ta, urmărind criteriile date:

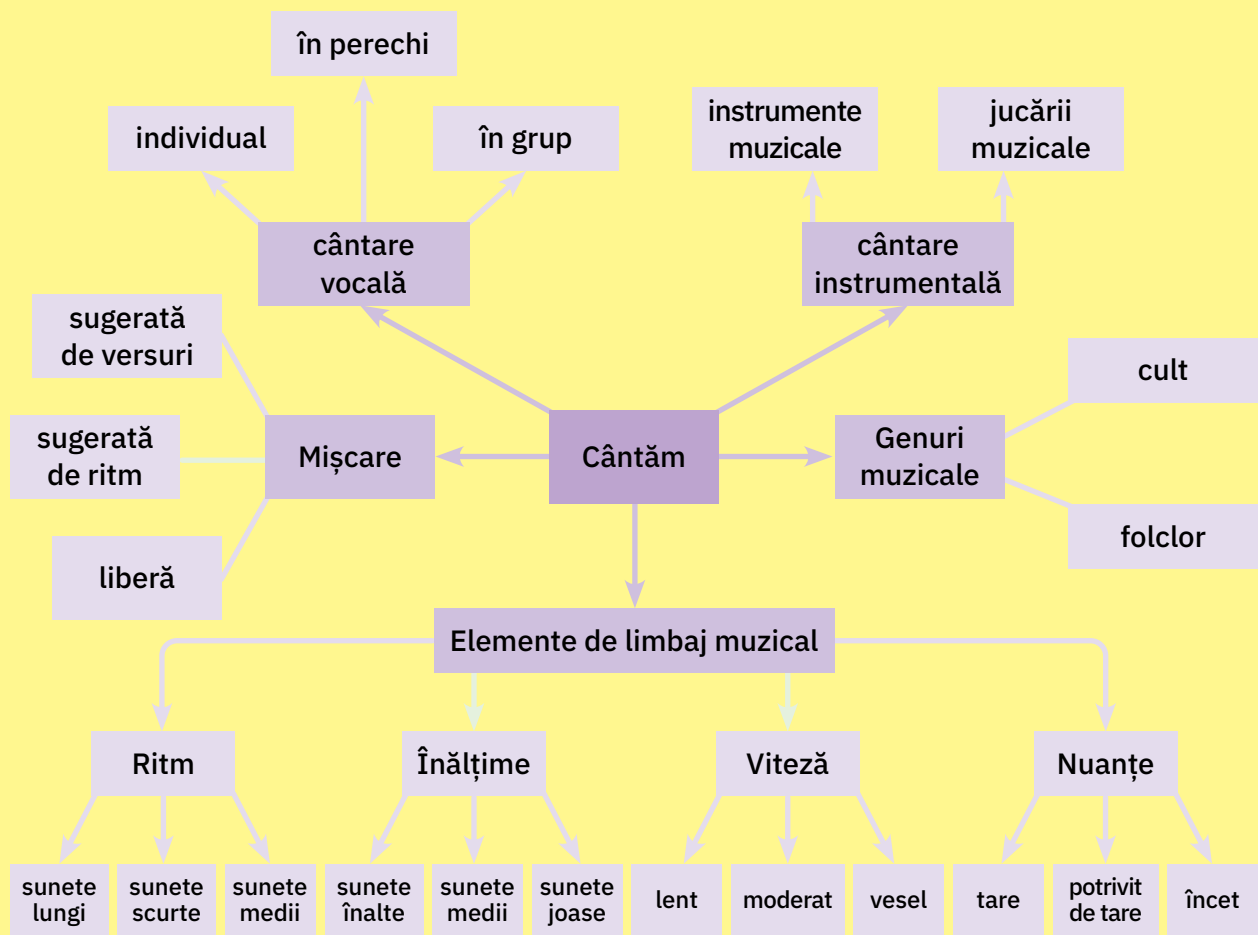
- * – mai am timp să aprofundez;
- ** – mă descurc bine;
- *** – sunt foarte bun.

CRITERII DE EVALUARE	CALIFICATIV
• Identific o melodie lentă/moderată/veselă.	
• Recunosc sunetele după înălțime.	
• Plasez corect, pe portativ, fiecare notă învățată.	
• Intonez o melodie potrivit înălțimii sunetelor și a ritmului.	
• Execut mișcări libere sau sugerate de text.	

Unitatea

5

Încă un pas... spre final! Recapitulare - Evaluare finală

I. Învățați cântecul dat.

Căsuța din pădure
(după auz)

Muzica: Ion Nicorescu

Vesel

1. În pă - du - rea cu a - lu - ne A - veau ca - să
2. A ve - nit și o bros - cu - ță, Hop - hop - hop, să -
3. Șo - ri - ce - lul stri - gă - n - da - tă: Ia - tă și eu
4. Și - n că - su - ță cea dră - gu - ță Stau vreo cinci pri -
doi pi - tici, Vi - ne pu - pă - za și spu - ne:
rind me - reu. Da - c-a - veți loc în că - su - ță,
am ve - nit. Ca - sa voa - stră e cu - ra - tă,
e - teni mici. Șo - ri - ce - lul și-o bros - cu - ță,
Refren
Vreau să stau și eu a - ici! Pu - pu - pu,
M-am gân - dit să stau și eu. Oac, oac, oac,
No - roc, bi - ne v-am gă - sit! chiț, chiț, chiț,
Pu - pă - za și doi pi - tici, Tra - la - la,
pu - pu - pu Vreau să stau și eu a - ici! eu a - ici!
oac, oac, oac, M-am gân - dit să stau și eu! stau și eu!
chiț, chiț, chiț, No - roc, bi - ne v-am gă - sit v-am gă - sit
tra - la - la, Stau vreo cinci pri - e - teni mici, e - teni mici.

Jocul sunetelor

Imită sunete produse în natură, care au durată:

- lungă;
- medie;
- scurtă.

Portofoliu

Realizează o machetă simplă a unei căsuțe, îmbinând diverse tehnici ale artelor plastice.

Asamblează căsuța pe o bucată de polistiren. Decorează cu copăcei și animale.

- Intonați cântecul cu cor și soliști (pupăza, broscuța, șoricelul, piticii).
- Executați mișcări sugerate de text și de melodie.
- Acompaniați-vă la refren cu o jucărie muzicală.
- Notați, pentru fiecare vers al strofelor, durata notelor muzicale, ca în model:

În pă - du - rea cu a - lu - ne
iū - te iū - te iū - te iū - te

- Transcrie primele două rânduri melodice, în caiet.
- Încercuiește sunetele de înălțime medie.
- Numește sunetele grave.

II. Învățați cântecul dat.

Uf, de i-ar vedea pisica (după auz)

Versuri: Păuna Răzvan
Muzica: Ion Dumitrescu

Glumeț *f*

1. Ne cu - noaș-te-o lu - me-n-trea-gă, noi sun - tem ta - ra - ful Kiț
2. Cu o cob - ză și-o vi - oa - ră Cu un nai și-un con - tra - bas,

Refren

Ju - că-uși și buni de șa - gă, sun-tem cân-tă - reți ves - tiți.
(Dăm con-cer-te-n seri de va - ră) Și cân-tăm a - șa, pe nas: Ki - iț kiț, kiț, kiț.

N-a-vem fri - că de pi - sici. — Ki - iț kiț, kiț, kiț, Când nu sunt pe-a - ici.

- Intonați cântecul astfel:
– un grup de elevi, strofele; – întreg colectivul, refrenul.
- RĂSPUNDE, ARUNCĂ, ÎNTREABĂ
Formați grupe de câte 5–6 elevi și dispuneți-vă într-un cerc.
Folosiți o minge.
Primul elev adresează o întrebare în legătură cu cântecul învățat, apoi lansează mingea către cel care trebuie să formuleze răspunsul. Dacă acesta a răspuns corect, jocul continuă asemănător. Dacă nu răspunde corect, mingea se întoarce la primul elev, care aruncă mingea spre alt coleg, comunicând întrebarea.
Exemplu: Cu ce sunet începe cântecul?
Câștigă elevul care a răspuns corect la cele mai multe întrebări.
- Realizează, în caiet, scara melodică a primelor versuri ale cântecului, ca în model.

DO₂

SI

LA

SOL

FA

MI

RE

DO₁

Ne

cu

te-o

me-n

gă

noaș

lu

trea

Știi că...?

- În copilărie, părinții îl numeau Jurjac pe George Enescu.
- La 4 ani, cerând o vioară adevărată, ca să cânte, a aruncat în foc vioara de jucărie oferită de părinți, spunând că el nu se joacă „de-a muzica“.

George Enescu
(1881, Botoșani, România – 1955, Paris, Franța)

George Enescu, violonist, pianist, dirijor și compozitor, este cel mai cunoscut și mai apreciat muzician din România.

A fost un copil genial al muzicii, a cărui primă compoziție intitulată *Pământ românesc* a fost compusă când avea 5 ani.

A studiat la Conservatorul din Viena și din Paris, a concertat pe marile scene ale lumii, făcând cunoscut tuturor numele țării noastre.

Printre cele mai cunoscute lucrări se numără: *Rapsodia română* nr. I și nr. II, lucrarea simfonică *Poema română*.

- Auziți *Rapsodia I*, de George Enescu, din care face parte fragmentul următor.

Rapsodia I
(după auz)

Versuri: Georgeta Moraru
Muzica: după George Enescu

Andante f

Câ - te țări sunt pe pă - mânt, Tra, la, la, la, la, la,
De la ma - re la Car - pați, Tra, la, la, la, la, la,
la, ——— Pla - iuri ca la noi nu sunt,
la, ——— Noi tră - im me - reu ca frați,
Tra, la, la, la, la, la, la, ——— Cât stră - ba - te
Tra, la, la, la, la, la, la, ——— Strân - gem sno - pii
Du - nă - rea, Nu e ță - ră ca a mea,
pe o - gor, Vi - nul dul - ce în ul - cior,
Tra, la, la, — la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, ———
Tra, la, la, — la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, ———

- Vizitați Muzeul „George Enescu“ din București sau casa memorială din Liveni, județul Botoșani.
- Adunați fotografii, fragmente de texte care îl înfățișează pe marele muzician.

- 1. Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor date, indicând A (adevărat) sau F (fals).
- Pentru a cânta corect, trebuie să am o emisie, o dicție corectă, să mă sincronizez cu ceilalți, să preiau corect tonul, așteptând semnalul de început.
 - Interpretarea cântecelor se poate face doar instrumental.
 - Producerea de sunete prin lovirea unor suprafețe se numește percuție.

2. Completează enunțurile cu informații potrivite.

- Sunetele muzicale pot fi ... și ...
- Ca durată, sunetele pot fi ..., ... sau ...
- ... este cel mai cunoscut dans popular din țara noastră.
- ... sunt vechi cântece populare care se cântă în perioada sărbătorilor de iarnă.
- Melodia este ...
- În notația muzicală, grupul de 5 linii și 4 spații se numește ...

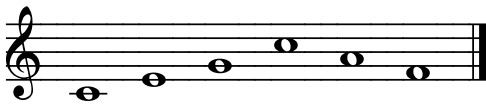
3. Realizează corespondența între elementele de limbaj muzical și definiția acestora.

ritm	• calitatea unui sunet de a fi grav sau acut
nuanțe	• intensitatea cu care se cântă un cântec
înălțime	• înlănțuirea duratelor sunetelor într-o melodie

4. Scrie, în casete, câte 3:

- durate diferite
- termeni de nuanță
- note muzicale.

5. Numește notele scrise pe portativ.

6. Scrie, pe portativ, notele muzicale, având duratele indicate.

SOL MI-MI SI
(pas) (iu-te) (ra-ar)

7. Alege unul dintre cântecele învățate.

Formulează 3 enunțuri în care:

- să precizezi ce durate au notele cu care e scris;
- să numești nota cea mai gravă și pe cea mai acută;
- să explici ce stare îți produce intonarea acestuia.

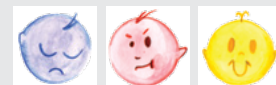
Autoevaluare

S	•		
B	•	•	
FB	•	•	•

- – 1 enunț
- – 2 enunțuri
- – 1 corespondență
- – 1 completare
- – 2 note
- – 1 notă și 1 durată
- – 1 criteriu

	1	2	3	4	5	6	7
S							
B							
FB							

Mă simt

Iată-ne ajunși la finalul
anului școlar!

Cred că ești nerăbdător să-ți autoevaluezi
cele două produse la care ai lucrat cu
perseverență pe parcursul întregului an.

PORTOFOLIUL

Selectează varianta potrivită pentru fiecare criteriu.

1. STRUCTURA

- Portofoliul meu cuprinde toate materialele solicitate în cuprinsul manualului. DA/NU
- Portofoliul meu cuprinde și alte materiale, sugerate de învățătoare sau realizate de mine, în completare. DA/NU

2. ORGANIZAREA

- Am toate materialele ordonate cronologic, datate. DA/NU
- Am etichetat portofoliul cu titlu și cu numele meu. DA/NU
- Am realizat o pagină de cuprins. DA/NU
- Am organizat materialele după tematică/unități de învățare/domeniile disciplinei. DA/NU

3. CONȚINUTUL

- Am respectat sarcinile de lucru. DA/NU
- Am aplicat corect cunoștințele. DA/NU
- Am folosit cunoștințele într-un mod creativ, original. DA/NU
- Am realizat o prezentare grafică atrăgătoare, care mă reprezintă. DA/NU

Da – 1 punct;

Nu – 0 puncte

S	B	FB
2 – 4 p.	4 – 8 p.	8 – 10 p.
		

Autoevaluare

- Cel mai mult mi-a plăcut tema ...
- Am întâmpinat dificultăți la ...
- Cel mai bun produs consider că este ...
- Lucrând, m-am simțit ...
- Pe viitor, aș putea să ...

Toamna
(după auz)

Versuri și muzica: N. Lungu

Moderato

Mân - dră-i toam - na și bo - ga - tă, În le - gu - me și-a - poi ia - tă
A - re fruc - te câ - te vrei Și must scos din stru - gu - rei.

Sus, boieri, nu mai dormiți!
(după auz)

Muzica: Gheorghe Cucu

Sus, bo - ieri, nu mai dor - miți,
Noi um - blăm și co - lin - dăm
Că s-a nă - cut Domn prea bun,
Vre - mea e să vă gră - biți,
Și pe Dom - nul lă - u - dăm,
În să - la - șul lui Cră - ciun,
Ca - sa să v-o mă - tu - rați Hai, Le - rui Ler!
Din sea - ra A - ju - nu - lui
Că s-a nă - cut Domn fru - mos Hai, Le - rui Ler!
Și ma - sa s-o în - căr - cați
Pâ - nă - n - tr-a Cră - ciu - nu - lui Hai, Le - rui Ler!
Nu - me - le lui e Hris - tos.

Săniuța (după auz)

Muzica: I.D. Vicol

Vesel

1. Să - ni - u - ța fu - ge, Ni - meni n-o a - jun - ge,
2. A - re tălpi lu - cioa - se, Vâr - fu - ri - le-n - toar - se,
3. Pes - te ho - puri sa - re, Ca pe zmeu că - la - re

A - re dor de du - că, Par - c-ar fi nă - lu - că.
Pod de scân - du - re - le, Să tot stai pe e - le.
Hă - țul de-o să-ți sca - pe Țin - ta e a - proa - pe.

Toa - tă zi - ua prin ză - pa - dă, Vi - ne lu - mea ca s-o va - dă.

Să - ni - u - ța e u - șoa - ră, Fu - ge par - că zboa - ră.

1 Iunie (după auz)

Versuri: Nicolae Nasta
Muzica: Alexandru Stanciu

Allegretto

Zi - ua-i par - că mai se - ni - nă Bătăi din palme
Vân - tu - le ce zbori în za - re

Pe cer par - că-s mai mulți sori Bătăi din palme
Pa - șii pes - te a - pă du-mi-i!

Tre - ce pri - mă - va - ra li - nă Bătăi din palme
Azi e zi de săr - bă - toa - re

Prin - tre cân - te - ce și flori. Bătăi din palme
Pen - tru toți co - pi - ii lu - mii

Mamei (după auz)

Versuri: Elena Dragoș
Muzica: Alexandru Stanciu

Allegretto

De dra - gul tău pă - mân - tul De ghi - o - cei e
În - tâ - iul fir de iar - bă A ră - să - rit în
plin, Și vin co - cori din za - re, Și ce - rul e se -
prag Și - n - mu - gu - reș - te po - mul Să - ți fi - e ți - e
1 2
nin. De nin - În - va - ță - mă ce - i bi - ne, Fe -
drag În - drag.
reș - te - mă de rău. Iar eu voi creș - te vred - nic și
1 2
bun de dra - gul tău În - tău.

Trageți hora (după auz)

dans popular

Tra - geți ho - ra măi flă - căi Frun - ză ver - de, măi!
și su - nați din zur - gă - lăi, Frun - ză ver - de măi!
Doi pași î - na - in - te, măi, Și doi î - na - poi,
Vezi a - șa se joa - că bi - ne, ho - ra pe la noi.

- cantată:** lucrare vocal-simfonică pentru orchestră, soliști și cor, compusă din trei sau patru părți pe un text religios sau laic, având caracter solemn
- cântare alternativă:** mod de a interpreta un cântec pe rând, de soliști sau grupuri, câte un rând melodic
- cântare în dialog:** mod de a cânta pe roluri, pe rând, de către doi soliști sau două grupuri
- clavicin:** instrument muzical cu mai multe claviaturi și cu coarde, asemănător pianului, care produce sunete prin ciupirea coardelor cu o pană
- compozitor:** autorul unei compoziții muzicale
- concert:** piesă muzicală scrisă pentru solist și orchestră
- cor:** grup de interpreți care cântă pe una sau mai multe voci
- dirijor:** conducătorul orchestrei, al corului sau al grupului vocal, cel care dă tonul și gestionează interpretarea
- hațegană:** joc popular românesc, răspândit în centrul și sudul Transilvaniei, care este compus din două părți (plimbarea și învârtirea)
- horă:** joc popular românesc care se dansează în cerc, cu pași simpli (4 înainte, 4 înapoi)
- humorescă:** piesă muzicală cu ton vesel, sprinten
- operă:** compoziție muzicală scrisă pentru soliști, cor și orchestră, pe baza unui libret dramatic, destinat reprezentării scenice
- oratoriu:** compoziție muzicală vocal-simfonică de mare întindere, pe o temă dramatică, pentru orchestră, cor și soliști, destinată interpretării în concert
- orchestră:** grup de instrumentiști care cântă piese muzicale
- orgă:** instrument muzical al cărui mecanism se compune dintr-un sistem de tuburi puse în acțiune cu ajutorul unor pedale, ale unor claviaturi
- pastorală:** compoziție muzicală în care sunt ilustrate aspecte ale vieții rurale
- rapodie:** compoziție muzicală cu motive și teme variate, inspirată, de obicei, din folclor
- simfonie:** compoziție instrumentală amplă, alcătuită de obicei din patru părți (există simfonii valoroase alcătuite din 3 sau 5 părți)
- sonată:** piesă instrumentală pentru un instrument alcătuită din mai multe părți, cu tempouri diferite
- vals:** dans în perechi, pe o melodie relativ vioaie, scrisă în măsura de trei timpi
- violă:** instrument muzical cu coarde și arcuș mai mare decât vioara, care produce sunete mai grave decât aceasta

